

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny, Arad. — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása a rotációs nyomású. Megjelenti a szerkesztő.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak évente: R40, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lel. Közföldre havonta 50 Lel. több. —: Egyes szám 3 Lel. Vasárnap 5 Lel. —: (Bucurestiben 50 ban felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 224. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Csütörtök, 1933. október 5

A „tűzfészek” Locarnoja

A „Balkáni Locarno” kérdése, vagy a balkáni államok fekete-tengeri szövetsége, amelybe esetleg a Szovjet-Unió is bekapcsolódna, nem új probléma. Szövetségre rendszert ott van szükség, ahol a közös érdekek és az egymásra utaltság dacára is: — ellentétek lobognak. Egymásra utaltság és közös érdek talán sehol sem annyira természetes, mint éppen a Balkán-államoknál és az újságírás történelmi frazeológiája sehol sem használta annyiszor ezt a szót, hogy: „tűzfészek”, mint éppen a különböző Balkán-háborúkról írt beszámolóiban. Esztendő hosszú során át tulajdonképpen Macedónia három részre szakadt és három országba telepített teste jelképezte az egész Balkánt. Az ellentétek a görögök, bolgárok és törökök között, a macedón bolgárok és a macedón jugoszlávok örökös forrongásai. Bulgária és Románia, vagy Jugoszlávia és Bulgária állandó surlódásai egyre tarthatatlanabbá, egyre veszélyesebbé fűtötték föl a balkáni atmoszférát. Sokszor odáig fajultak el a dolgok, hogy ebben az elektromossággal telített levegőben csak egy szikra kellett volna, hogy az ellentétek vezetéses konzekvenciákat gyujtsanak lángra. Most a „Dubrovnik” jugoszláv hadihajón találkozik Boris bolgár király Sándor jugoszláv királlyal és Marioara jugoszláv királynéval, majd, ahogy angol és amerikai lapok írják, ennek a hónapnak közepén a két balkáni uralkodó találkozni fog Károly királlyal.

Klasszikus és kissé titokzatos példái a történelemnek a balkáni vetélkedések. S abban a nagy történelmi mániában, amely a paktumok sorozatos föllállításával akarja megoldani a földrajzi, a politikai és a gazdasági válságok egész sorát, most valószínűleg új, szerencsés paktum kovacsolódik. A Balkán története tulajdonképpen a török fölszabadítás lerázásától kezdődik, hiszen ezután forrongott az a korszak, amely csupa nemzeti államot váltott ki. Persze az önmagától adódik, hogy ezek a nemzeti államok az alakja úgy rajzolódott a térképre, hogy mindegyik heterogén összetételű lett. A balkáni államok legnagyobb surlódásai éppen annál a megfontolásoknál fogva egyre élesebbek, mert mindegyik túl van halmozva kisebbségekkel. A kisebbségi problémák megoldatlansága okozta itt talán a legtöbb konfliktust.

Az a királytalálkozás, amely tegnap a jugoszláv hadihajó fedélzetén lezajlott s még inkább az a modern „három-királyok” találkozása, amely kilátásban van, mintha előutárja lenne egy most már csaknem komoly színezetű Balkáni Locarnonak. Bizonyára ezek a királyok nének akarátát és nének háborúját szimbolizálják, amikor ezekre a találkozásokra lehetőséget keresnek. Ezekben a királyi randevukban csakugyan föl lehet fedezni az ébredő Balkán független öntudatát, ezekhez a találkozásokhoz nem kellett nagy hatalmi asszisztencia, kisantant-patronázs, vagy Mussolini-protekció, úgy látszik, a balkáni népek egymásra utaltságának kérdése végre kifejeződött és az azonos érdekek buzgón átértett önérzete ülteti le az uralkodókat a tárgyalóasztalhoz.

Az Európa keletén folyó királyi tárgyalások közvetlen következményei az ugyancsak ezen a területen lezajlott multhónapi diplomáciai és külügyminiszteri randevuknak. A „Fekete-tengeri Locarno” nagy paktuma végre Európa keleti sarkában is békegarancia lesz, komoly pólus, s talán Európa elkövetkező történelmi fázisára legalább olyan mélyen kiható cselekedet, mint amilyen, más irányban, a Mussolini-féle négyhatalmi egyezmény.

Nem kell hozzá politikai vátesznek lenni, hogy megérezzük... Európa előbb-utóbb három

Maniu újra enged

Már nem kívánja, hogy ellenzékbe vonuljon a kormány-párt, — de továbbra is megőrzi politikai inkognitóját — Bratianu György pártja hajlandó átvenni a hatalmat

Bucurestiből jelentik: Maniu, Popoviciu és Mihalache találkozására áll még mindig az érdeklődés homlokterében, — mondja újabb bucaresti-i jelentésünk. Politikai körök nagy érdeklődéssel tekintenek a nemzeti parasztpárt ma esti elnöki tanácsülésére, amely Vaida miniszterelnök lakásán ül össze, valamint a párt végrehajtó bizottságának holnapi ülése elé.

Mihalache, a nemzeti-parasztpárt alelnöke és Popoviciu Mihály igazságügyminiszter, Szovátáról, ahol Maniuval tárgyaltak, ma mindketten visszaérkeztek Bucurestibe. Mihalache megérkezése után azonnal felkereste Vaida miniszterelnököt, akinek beszámolt a szovátai tárgyalások eredményéről. Fzideig semmiféle nyilatkozattételre nem került sor, azonban a kiszivárgott hírek szerint,

Maniu némileg módosította eddig elfoglalt álláspontját és nem kívánja a nemzeti-parasztpártnak a kormányhatalomról való

visszavonulását. Ami azonban Maniunak a jövőbeli állásfoglalását jelenti, arra nézve Maniu úgy Mihalache, mint Popoviciu előtt tartózkodó álláspontot foglalt el

és arról nem nyilatkozott, hogy továbbra is távoztartja-e magát a politikai élettől? Teljesen titokzatosan viselkedik abban a kérdésben is, hogyha újból kiléne a politikai harcterre, milyen formában kívánja esetleges új politikai akcióját megindítani.

Ma délelőtt ült össze Bucurestiben Bratianu György liberális pártjának központi vezetőségi értekezlete, amelyen részt vettek a párt összes vezetői. Bratianu György beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy a párt felkészült teljes felelősséggel átvenni a kormányzást.

— Nincsen szükség semmiféle kormánybuktatási akcióra, — mondotta, — mert a kormány már amúgy is gyengén áll a helyén és megbukottnak tekinthető.

Garanciákat kíván Anglia a kisebbségek jogainak védelmére

Benes nagy beszédet mondott a Népszövetség kisebbségi bizottságában. A világpolitika legsúlyosabb kérdése a kisebbségi kérdés. Kisebbségek-e a zsidók?

Gentből jelentik: A Népszövetség kisebbségi bizottságának ülésén Benes nagy beszédet mondott. Kifejtette, hogy szereti a kisebbségi kérdések felett folyó vitákat, mert barátja a szellemi párviadaloknak. Mindig úgy jött — állapította meg — a kisebbségi kérdések tárgyalására, mintha a vádlottak padjára ültetnék, de mindig győztesként távozott, mert álláspontjának kifejezése után a józan bírálat igazságot adott neki.

Általában a kisebbségi jogok tiszteletben tartását — mondotta csak azon államoktól kívánják meg, amelyek ezeket garantálták, de felmerül a kérdés, vajon azon államok, amelyek ezeket a jogokat követelik, a maguk részéről tiszteletben tartják-e azokat? Ha értecsüleim nem csalnak, — mondotta — ennek éppen az ellenkezője igaz. Tény, hogy a kisebbségi kérdések megoldása egyik legsúlyosabb kérdése a világpolitikának, de, sajnos, ennek a kérdésnek megvitatásába politikai célokat kevernek és nem helyezkednek az emberiség álláspontjára. Keller német kiküldött — folytatta Benes — ezen a helyen fölvetette a kérdést, hogy a zsidók kisebbségek-e? Nem kétséges, hogy a zsidóságot úgy fajilag, mint vallásilag a legteljesebb jogegyenlőség illeti meg.

Vitába szállt ezután a cseh külügyminiszter Baranyav Zoltán magyar delegátus felszólalásának azon részével, amely a csehországi

kisebbségi helyzetet kritizálta. Cáfolja a Csehország ellen szóló vádakat. Vaskos iratcsomót mutat fel, amely a cseh kormány válaszirátát tartalmazza és amely szerinte álapos cáfolatokat foglal magában a felhozott vádakkal szemben. Benes hangsúlyozza, hogy

Csehországban a kisebbségi kérdés kezelése határozottan fejlődő tendenciát mutat.

Keller német kiküldött ismét a zsidó kérdésben szólal fel. Azt állítja, hogy a zsidó kérdést faji problémának kell deklarálni és külön kell az egyéb kisebbségi problémáktól választani.

A Népszövetség politikai bizottságában egyébként tovább folyt a kisebbségi és zsidókérdésről megindult vita, amely erősen németellenes színezetet öltött. Ormsy-Goores angol kiküldött az angol kormány álláspontját ismertette és megállapította, hogy a kormány úgy a kisebbségi, mint a zsidókérdésben a legliberálisabb álláspontot foglalja el. Az angol kormány olyan kormányrendszert nem fogadhat el, amely a faji elgondolások alapján dolgozik. Az angol világbirodalom ilyen elgondolások mellett igen súlyos helyzetbe kerülne. Az egész világnak el kell ismernie a zsidó fajegyenlőséget és a zsidóknak egyenlő jogokat kell adni. A kisebbségi kérdésben újra le kell szögezni az 1922-ben kelt kisebbségi határozatokat, vagyis garantálni kell a kisebbségek jogait, a vallások, fajok és nyelvek szabadságát biztosító rendeleteket.

nagy békepaktum cölöpe fölött épül majd ujja: az egyik a négyhatalmi, a másik a balkáni és a harmadik bizonyára az északnyugati államok hatalmas szövetsége lesz. A tegnapi királytalálkozás, a kiadott hivatalos kommunikációk szerint, nem vetett felszínre politikai problémákat, csupán gazdasági megbeszélésekre adott alkalmat. De végeredményben nem is a tárgyalások detail-anyaga a fontos. A hang-

súly, a lényeg, a tendencia az, hogy belátó uralkodók, okos külügyminiszterek és nemes diplomaták végre ezen a területen is felfedezték a baráti együttműködés szükségét és meg fogják találni a módját annak, hogy a tűzfészekben kialudjon a tűz s ne maradjon belőle más vissza, mint a fészkek: az itt élő népek meleg, harmonikus, egymást tisztelő otthona és fészke... (F. T.)

Döntő fordulat következett be a külföldi hitelezők és a kormány között

Titulescu váratlanul Párisba utazott — Fizet a Banque de Paris et de Pays Bas. — Emelkednek Párisban a román állampapírok Ujabb módosítások alá veszik a konverziót

Bucurestből jelentik: Annak ellenére, hogy a kormány és a külföldi hitelezők között nézeteltérések vannak, Párisban a román értékpapírok árfolyamán bizonyos emelkedések tapasztalhatók. Stanescu, a Párisba küldött román bizottság egyik tagja ma délután telefonon közölte Madgearu pénzügyminiszterrel, hogy ma reggel a külföldi román értékpapír-tulajdonosok megjelentek a Banque de Paris et de Pays Bas pénztárában, hogy felvegyék szelvényeikre a román kormány által átutalt 20 százalékos résztörlesztést. A bank az összegeket kifizette.

Titulescu intervencióra készül

Az Epoca jelentése szerint a külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalások ügye új fordulatot nyert. Arról van szó ugyanis, hogy

Titulescu külügyminiszter két nappal elhalasztotta varsói utazását és ma vagy holnap két napi tartózkodásra Párisba utazik.

A külügyminiszter a francia fővárosban két napi tartózkodását arra használja fel, hogy a külföldi hitelezőkkel felvegye a kapcsolatokat. Kormánykörökben erősen bíznak abban, hogy a külügyminiszter közbenjárása sikerrel fog járni.

Az Argus megbízható helyen szerzett értesülése alapján közli, hogy

a konverziós törvény újabb revíziója készül és erre a célra Popoviciu Mihály igazságügyminiszter bizottságot nevez ki, amely a törvény revízióját előkészíti.

Azokat a szakaszokat dolgozzák át, amelyek az eddigi gyakorlat során alkalmatlanoknak bizonyultak. Valószínű, hogy az újabb módosítással kapcsolatosan bizonyos mérvű moratóriumot léptetnek életbe és ugyanekkor azt a moratóriumot, amelyet a jelenlegi törvény előír, szintén meghosszabbítják. A meghosszabbított moratóriumos idő alatt a törvény kötelezni fogja az adósokat, hogy tartozásuk összege és a fizetési feltételek tekintetében végérvényesen megállapodást létesítsenek a hitelezőkkel.

A kötvénytulajdonosok új akciója

Itt írjuk meg egyébként azt az értesüléseinket, hogy október elsején Madgearu pénzügyminiszter 86 millió lej értékű devizát utaltatott át az esedékes 350 millió lej értékű devizák helyett, amelyekkel a külföldön lévő román állami kötvények szelvényeit kellett volna beváltani. A külföldön elhelyezett román állampapírok tulajdonosainak szövetsége táviratilag tiltakozott az ellen, hogy csak 86 millió lejt érő devizát transzferált a Román Nemzeti Bank. Madgearu erre úgy határozott, hogy nem a külföldi állampapírok szövetségének vezetőségéhez, hanem közvetlenül a kötvény-tulajdonosokhoz fordul és velük állapodik meg a szelvények beváltásának kedvezményeire.

Ez a terv rendkívül sértette a külföldi román renteszövetséget, valamint azokat a bankokat, amelyeknek birtokában szintén nagymennyiségű román állami kötvény van. Ezek tegnap táviratilag azt közölték Madgearuval, hogy elutasítják kérését, ha meg nem változtatja az ő megkerülésükre vonatkozó elhatározását. A pénzügyminiszter erre azt válaszolta, hogy Románia kitart álláspontja mellett, mert most képtelen 86 millió lejnél nagyobb értékű devizákat transzferálni. Arra kérte a kötvénytulajdonosok szövetségét, egyelőre elégedjen meg ezzel az összeggel, a többi pedig Románia új kincstári bonokkal fogja kifizetni, amelyeket lejértékben bocsájt ki. Az új bonok évi

négy százalékos jövedelmeznek és azokat a román állam 1936—37. évben feltétlenül beváltja. Madgearu rámutatott arra, hogy a külföldi hitelezőkre nézve ez nagyon előnyös, mert Románia így nemcsak az eredeti állampapírok kamatait fizeti, hanem a kamatok értékének és az annuitásnak megfelelő új kincstári bonok után is évi négy százalékos kamatot ad. A szóbanlévő kincstári bonok lejárat előtt külföldön nem adhatók el, de Romániában igen, azonban a vételárat Románia területén ingatlanokba kell fektetniük akkor, ha nagyobb összegű kincstári bonokat adnak el a tulajdonosok. Akinek csak kevés kincstári bonja van, az eladás esetén a vételárat lejértékben kibocsájtott belföldi értékpapírokba is fektetheti.

Riadókészültségben él Ausztria a Dollfuss elleni merénylet miatt

Vakmerő horogkeresztes-tüntetések Bécsben. Házkutatások és letartóztatások. — Büntársai is voltak a merénylőnek

Bécsből jelentik: Bécs lakossága az elmúlt éjszaka folyamán nagy tüntetést rendezett Dollfuss mellett. A lakosság az egész országban lázban van és mindenütt a legnagyobb szimpátiával fordulnak a kancellár személye felé. A rendőrség főképpen az irányban nyomoz, voltak-e büntársai a merénylőnek? Az eddigi nyomozás adatai szerint a merényletet büntársak segítségével követte el Dertil. A büntársak után lázas nyomozás folyik.

Dollfuss kancellár ma töltötte be 41-ik életévét és ez alkalommal melegen ünnepelték. A kancellár, aki már egészen jól érzi magát, ma ellátta hivatali teendőit. Dollfuss szerencsekívánságokkal halmozták el. A rendőrség az éjszaka folyamán tömeges házkutatásokat eszközölt. Megállapították, hogy Dertil családja súlyosan kompromittált nemzeti-szociálista familia. A merénylő apja, dr. Günther Raymond, egyike a nemzeti-szociálista párt vezetőinek, öccse Dertil Kurt pedig nemrégiben hat hónapra volt elítélve politikai bűncselekmények miatt. A bécsi rendőrséget riadókészültségbe helyezték, de ugylátszik erre nem volt szükség, a nyugalom teljes. A tiroli Heimwehrt is készültségi állapotba helyezték. Az országban eddig nyolc letartóztatás történt, Bécsben pedig hat előkelő nemzeti-szociálista vezető fogtak le, közöttük egy egyetemi tanárt is.

Ma délben a nemzeti-szociálisták a Kärntnerstrassen tüntetést rendeztek. Horogkeresztes zászlók alatt vonultak fel. Az ivlámpákra összecsavart horogkeresztes zászlókat helyezték el, amelyek automatikus készülékekkel voltak állítólóg felszerelve s ezek a készülékek — így szól a jelentés — önműködőleg bontották ki a zászlókat, pontosan féltizenkettőkor. A zászlókat a rendőrség távolította el.

Azok között, akiket a kancellár a tegnapi este folyamán személyesen fogadott, volt a keresztényszociálista párt hivatalos lapjának, a Reichspostnak a főszerkesztője is. A kancellár így adta elő a merénylet történetét:

— Amikor a parlament kapujához értem, egy

Aradi művészek sajtó-főpróbája az aradi Magyar Otthonban

Szombaton lesz az első előadás az Iparos Otthon termében

Nívós, értékes és friss lendületet jelentő muzsika hangzott el szerdán este az aradi Magyar Otthon falai között. Ungár Sándor, mint tehetséges, izig-vevő muzsikusszerű dalköltő mutatkozott be a sajtó képviselői előtt. Lelkének sokszínű szívrárványát öntötte dalba, prózába és versbe a sokoldalú művészműber, aki próbát szavalt, népdalokat komponált, majd friss egymásutánban tangót, slow-foxot és csárdást interpretált. Muzsikáit maga szövegezte, vagy verseire maga költött zenét Ungár Sándor, aki nagyszerű előadóra talált Szabó Gyulában, az ismert színesshangu baritonistában. Sok inveniőt árulnak el mű- és népdaljai: „Nem mulattam nagyon régen”, „Idejöttem felejtleni”, „Gyere vissza gyöngyvirágom” és egy szép lassu csárdás találtak őszinte tetszésre.

A sajtóbemutató külön művészi esemény volt Csányi Mátyás, az ismert, kiváló karmester és zeneszerző zongorakoncertje. Erkel „Hunyadi Lászlójának” nyitányát adta elő művészi virtuozitással. Arany Iános „Itthon” című költeményének megzenésítése Csányi Mátyás magyaros, dallamos stílusában és Szabó Gyula kitűnő előadásában, nagy sikert aratott. Nagy tetszésre talált a „Bátky Örsze kézfogója” című hatásos melodráma is, amelynek szövegét Ungár Sándor, míg zenéjét Csányi Mátyás szerezte. A sajtóbemutató közönsége percekig ünnepelte Csányi Mátyást, Ungár Sándort és Szabó Gyulát lelkes művészi előadásukért. (—)

karintiai vendégfogadós lépett hozzám és valamit akart mondani. En azonban magamhoz hívtam Stockinger kereskedelmi minisztert, aki mögöttem jött és megkértem, hogy ő beszéljen a fogadással és intézze el a kérését. Ekkor — gyorsan, ahogy szoktam — néhány lépést tettem a kijárat felé, a mikor

egy ember kérvénnyel a kezében hozzám lépett, revolvert rántott és a szívem felé célzott.

Egy lövés dördült el.

ütést éreztem a mellemben.

majd utána eldördült egy másik lövés is.

A Reichspost főszerkesztője ezután megjegyzi, hogy a kancellár, aki a rövid beszélgetés elején frissen és vidáman beszélt, elhalványodott és a merénylet további előadását abba hagyta.

Az ügyészség intézkedésére különben törvényeségi vizsgálóbizottság jelent meg ma délelőtt a parlamentben, ahol helyszíni szemlét tartott és jegyzőkönyvet veft fel. A bécsi rendőrségen még tegnap este hatósági orvosi vizsgálat alá vették a merénylőt és megállapították róla, hogy

épesül, abszolút beszámítható, tettéért felelős, de zagyva és zavaros ember.

A merénylet ügyében őrizetbe vett egyéneket ma is kihallgatták. Nyolcan még tovább is előzetes őrizetben maradnak, de szabadon engedték Dertil mostohaapját, dr. Günther Raymondot és édesanyját is. Ma Dertilnél eredménytelen házkutatást tartottak. Eddig nem nyert pontos megállapítást, hogy Dertil a nemzeti-szociálista-párt tagja. Katonáskodása alatt nyilatkozatot írt alá, hogy nem tagja egy pártnak sem. Megállapítást nyert azonban, hogy a vele összeköttetésben állott nyolc őrizetben maradt egyén közül hat nemzeti-szociálista. Ma Dertilt ismét kihallgatták. Arra a kérdésre, hogy tettét miért követte el, így felelt: „Föl akartam hívni Ausztria figyelmét egy emberre”. Itt nyilván magára cé-

A legnagyobb aradi vállalatok a legfelsőbb Semmitőszékhez jelentettek be felfolyamodást adójuk ellen

Kétszáz ügyet terjesztett fel ma a pénzügyigazgatóság.

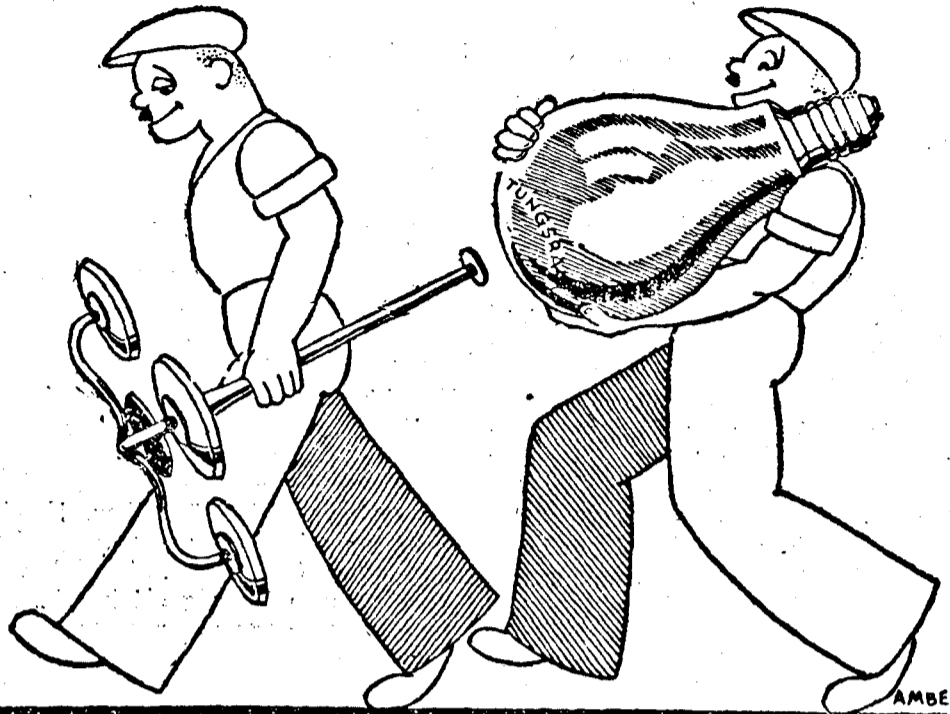
Az aradi adóhivatali pénzügyigazgatóság a mai napon nagy munkát fejezett be, amelynek összesített eredményét részben a legfelsőbb Semmitőszékhez terjesztette fel, részben pedig átküldte az aradi törvényszékhez. Ez a két nagyfontosságú kimutatás az aradi legnagyobb gyári és kereskedelmi vállalatokra kivetett adók ellen beadott rekurzókat (fellebbezéseket, felfolyamodásokat) tartalmazza. Az aradi pénzügyigazgatóság területén kétszáz nagy cég jelentett be felfolyamodást az adóalap megállapítása ellen, amelyet a kivető bizottságok végeztek el.

Egy aradi nagy vállalat adóalapja körülbelül 25 millió lej, amely után 5 millió lej állami egyenesadót kell fizetni. Mivel a cég az adóalapot nagynak találja, felfolyamodott a Semmitőszékhez.

Egy másik részvénytársaság, amelynek több, mint 200 millió lej saját tőkéje van, azt kifogásolja többek között, hogy a 4 millió lejt kitevő és semmit sem jövedelmező nyugdíjalapot szintén a jövedelmet hozó saját tőkéhez számította a kincstár és a 2 százalékos minimális adót ezután a 4 millió lej után is kirtotta.

A felfolyamodások csak az adóév végére intéződnek el a felső fórumoknál, de a kivett adó behajtását ez nem függeszti fel, legfeljebb a következő évben levonják az adóból azt a differenciát, amit az illetékes fórum esetleg az adózó javára ítél meg.

CSILLÁRVÁSÁRLÁSNÁL KÖVETELJE A GAZDASÁGOS, FÉNYERŐS, TARTÓS

TUNGSRAM

IZZOLÁMPÁT

Hivatali vizsgálat indult a prefekturán a bejelentés nélkül eltávozott alispáni titkár ellen

Szabálytalanságokra jöttek rá Valeanu Aurél hivatali hatáskörében. — Mi történt a vadászati és fegyvertartási engedélyek illetékelvel? — A vizsgálat megállapításai

Allió ag külföldre utazott másodmagával a fiatal tisztviselő

Az aradmegyei közigazgatás központjában napok óta szigorúan bizalmas vizsgálat folyik. A megindult vizsgálatot az a tény tette szükségessé és indokoltá dr. Lázár Ágoston megyei prefektus részéről, hogy az elmúlt hét péntekjéttől fogva, tehát szeptember hó 20-tól kezdve az aradmegyei prefektúra egyik, előzékenységéről ismert tisztviselője, Valeanu Aurel alispáni titkár nem jelent meg a hivatalában, sőt jelenleg is ismeretlen helyen tartózkodik anélkül, hogy hivatali felettesei tudnának hollétéről. A fiatal, előkelő családból származó megyei tisztviselő eltávazása kezdetben felettes hatóságai előtt nem okozott különösebb felülnevet, amennyiben előfordult már, hogy Valeanu titkár a vadászati főfelügyelőség kérésére vidékre szállott ki, ahol gyakran előkelő vendégeket kalauzolt a megyei hivatalos vadászterületeken. Egyébként is a fiatal megyei tisztviselő hivatali helyiségében a megyei fegyvertartási engedélyek és vadászati-jegyek ügykezelését bonyolította le és így a vadászati főfelügyelőséggel állandó hivatali összeköttetésben állott a rendes munkabeszámításán kívül is. Miután azonban még hétfőn sem jelentkezett szolgálati helyén, indokoltá vált, hogy felettesei az érthetetlen eltűnés okainak kiderítésére a

vizsgálatot megindítsák, amint ez be is következett. A vizsgálat, amelyet az aradmegyei prefektúra részéről négy, az aradmegyei pénzügyigazgatóság részéről pedig két tisztviselő bonyolít le immár a harmadik napja, olyan megállapításokat eredményezett, amelyek azt teszik hihetővé, hogy a fiatal és bohém életet élő megyei tisztviselő komoly szabálytalanságok miatt hagyta el hivatalát.

Amint a vizsgálat eddig megállapította, illetékes helyek közlései szerint Valeanu Aurel alispáni titkár hivatali hatáskörén kívül a vadászengedélyek és fegyverviselési engedélyek kiadása alkalmával önként vállalkozott arra esetenként, hogy az engedélyekért fizetendő hivatalos illeték-összegeket maga befizeti a pénzügyigazgatóság illetékes hivatali ügyosztályán. Ugy a városban, mint a megyében az uritársaságok kedvelt tagja volt s ez eleve elhárított felőle minden gyanút, amely azt tetelezhette volna fel, hogy Valeanu nem fizeti be pontosan, minden egyes esetben a pénzügyigazgatóságon az általa átvett összegeket. Mindazonáltal a megmagyarázhatatlan módon bekövetkezett eltűnése nyomán megindult vizsgálat olyan megállapításokat tett, amelyek joggal engedik a hivatalos vizsgálóbizottságot

arra következtetni, hogy Valeanu számos ízben mulasztotta el ezeket az összegeket idején befizetni illetékes helyére. Illetékes helyen nyert információink szerint mintegy százezer lejre tehető az az összeg, amelynek befizetéséről nincsenek megfelelő hivatalos bejegyzések az aradi pénzügyigazgatóság könyveiben, de ez még nem jelenti azt, hogy ez az összeg elvesztettnek tekinthető. Amint ismeretes, Valeanu Aurel alispáni titkárnak előkelő és széleskörű rokonsága van, akik anyagi zavarok esetén senmi esetre sem hagyják cserben a bohéméletű fiatallembert, akat egyébként a bohémkörökön kívül gyakran láttak megfordulni a játékasztalok mellett is.

Jelenleg a helyzet még nem érkezett el végső kifejléséhez és mindaddig, míg dr. Lázár Ágoston megyei prefektus haza nem érkezik hivatalos utjáról, a fiatal megyei tisztviselő hivatali felettesei nem is adtak ki a maguk részéről hivatalos felvilágosítást a megindított vizsgálatról. Amint alkalmunk volt azonban megállapítani, Valeanu Aurel már napok óta eltűnt Str. Mocioni 18. szám alatti lakásáról, amelyet lezárt. Nincs kizárva annak lehetősége, hogy a fiatal tisztviselő éppen azért utazott el ily váratlanul, hogy rokonainál interveníáljon ügyeinek rendezése érdekében akár Bécsben, ahol sógora Brediceanu Caius bécsi román követ, akár Lugoson, ahol közvetlen családtagjai élnek.

Hír szerint egyébként Valeanu Aurel nem hagyta el egyedül a város területét. Megbízhatónak látszó verziók szerint követte ismeretlen utjára Nemes Mancsi volt színész is, akinek társaságában az utóbbi hónapokban állandóan ott lehetett látni a fiatal köztisztviselőt. Egyes verziók szerint a fiatal pár külön-külön utazva, már a múlt hét csütörtökjén reggel elhagyta az ország területét.

CORSO!

MA ESTE

ORSZÁGOS PREMIER!

DISZELŐDÁS 9 1/2 órakor!

ANNABELLA az első modern, román hangosfilmben

TAVASZI ZÁPOR!

BADESCU, a ciuji opera tüneményes hangú tenoristájával.

Rendező: Fejős Pál — Jean Mihail — — Kérjék jegyről előre gondoskodni!

Bucuresti szereplők:

Lily Socec, T. Spataru, L. Stanescu, S. Atanasiu.

Budapesti szereplők:

Dajbukát Ilona, Gozon Gyula, Simon Marcsa, Pethes Sándor, Gárdonyi Lajos
Ezenkívül az opera 90 taga kórusa
Hatalmas siker az egész világon!

CORSO-MOZGO! MA UTOLJÁRA!

5, 7 1/2 órakor

KÉT ARVA!

9 1/2 órakor diszeloadás

TAVASZI ZÁPOR!

Ma d. u. 3 órakor!

HATYZA A JILLIÖK UTÁN!

Verebes Ernő és Luciano Albertini

Jegy Lej 8.— plus 2.—

Ötven lej egy vizum hozatala ³⁶⁸³ **Künstler Utazási Irodában**
Bul. Reg. Maria 24. szám. — Telefon 86. szám.

Pápai feloldozást kér Tichy Árpád, kivégzett fia gyóntatójának

A hatvanéves apa harca fia emlékének tisztázására. — A bucsulevél rejtélye. — Pater Szerafin csak pápai engedéllyel árulhatja el a gyónási titkot. — A titokzatos asszony

„... néma maradtam vádlóim előtt“

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Egy halott emlékének tisztázásáért indult meg a küzdelem. A hatvanesztendősi apa sorompóba állott, hogy kivégzett fiának nevével lemossa a rablógyilkosság szörnyű vádját, ez ma egyetlen célja id. Tichy Árpád nyugalmazott lippai végrehajtónak, aki élete alkonyán nem kér egyebet a sorstól, minthogy munkája sikerrel járjon.

1932. február 24-ikén meggyilkolták Miklós Zsigmond dr. ráckevei közjegyzőt. A gyanu a közjegyző irnokára hárult, akit néhány nap mulva elfogtak. Az irnok: Tichy Árpád beismerte tettét és beismerése alapján a budapesti törvényszék — az akkor érvényben volt statáriális törvény értelmében — halálra ítélte. 1932. március 2-ikén végezték ki Tichy Árpádot. S most, több mint másfél esztendő múltán apja, id. Tichy Árpád nyugalmazott lippai végrehajtó újrafelvételi kérelmet nyújtott be a pestvidéki törvényszékhez, azzal az indokolással, hogy fia ártatlan.

Ez a rövid története a Tichy-ügynek, amely akkoriban heteken át foglalkoztatta a sajtót. A nyugalmazott lippai végrehajtó azonban egy percig sem nyugodott bele abba, hogy fia nevén a rablógyilkosság vádja száradjon. Mindvégig azt hangoztatta, hogy fia ártatlan és több körülményből vonta le ezt a következtetést. A legfontosabb dokumentumnak fiának bucsulevélét tartotta. Az utolsó percben írta Tichy Árpád ezt a levelet, akkor, amikor már nem állott érdekében félrevezetni valakit. A bitófa árnyékában már nem használt volna a tagadás.

— Kedves Apuka! — mondja a levél. — Bocsásson meg, amiért ilyen nagy bünbe estem, de leginkább azért, hogy maguknak ilyen nagy szégyenfoltot ejtettem. *Higye el Apuka, nem vagyok olyan nagybűnös, hisz nem akartam gyilkolni.* Terus néni olyan jó volt hozzám, nem érezte velem, hogy állásban nem vagyok. Legyen apuka nyugodt, hisz én is nyugodtan halok meg, mert a lelkiismeretem tiszta, csak néma maradtam a vádlóim előtt. Még egyszer kérem apukát, Mimit, Pirit, Bélát és Endrét is, ne haragudjanak reám, nem tudnék nyugodtan meghalni, ha tudnám, hogy nem bocsájtanak meg nekem, de tudom és érzem, hogy megbocsájtanak, hisz azt is megtudtam, hogy kegyelemért esedezett. Végtelemül megörültem neki, mert rettegtem attól a gondolattól, hogy teljesen kivetettek a szívükből. Sietnem kell, mert visznek a halálba. Kérem, bocsássonak meg, hisz nem olyan nagy a bűnöm. Csókolom mindnyájukat és kérem, hogy imádkozzanak értem. Én teljesen megtértem az Istenhez és meggyóntam és megáldoztam, tehát teljesen tiszta vagyok. *Misi!*

— Nagynénjének kis cédulát írt, azon bucsuzott.

„Bocsássonak meg, mert sietek a halálba. Többet nem bírok írni, mert már visznek. Csókolom mindnyájukat: Misi!“

Amikor id. Tichy Árpád a leveleket megkapta, sirva mondotta:

— Éreztem én, hogy nagy titok rejlik a dolgok mögött. Aki ezt a levelet elolvassa, látni fogja, hogy nem kellett volna megölni őt...

Az utolsó levél készítette az apát arra, hogy fiának emlékéért küzdjön. És elhatározásában megerősítette az a levél is, amelyet Pater Szerafin ferencendi szerzetes — a gyóntató lelkész — intézett hozzá és amelyben többek között a következőket mondja:

„Legyenek megvizsgálva. A földi bírósá-

ság ítélete nehéz, elviselhetetlen, de könnyű az Ur ítélete, aki másként ítél és ha büntet is, végtelen az irgalma. Erős a hitem, hogy mint bűnbánó szent halt meg“.

Id. Tichy Árpád néhány hónappal ezelőtt a Dunántulon lakó leányához utazott és elhatározta, hogy magyarországi tartózkodását használja fel a fia emlékének tisztázására indított harc előkészületeihez. Heteken át gyűjtötte az adatokat, amíg most benyújtotta az újrafelvételi kérelmet. A ráckevei gyilkosság rejtélye újra bíróság elé kerül...

Mit akar tisztázni az apa? A kivégzett Tichy Árpád bátyjával beszélgetek egy radnai vendéglőben. Tőle tudom meg a részleteket.

— Pár nappal ezelőtt kaptam apámtól levelet — mondja Tichy Béla volt jegyző — s ebben bejelenti, hogy benyújtotta az újrafelvételi kérelmet. Sürgősen Budapestre hívott, hogy segítségére legyen a munkában. A levélben megírja, hogy súlyos adatok jutottak birtokába, amelyek azt igazolják, hogy szerencsétlen öcsém nem volt a főbűnös... áldozat volt inkább. Más bűnét vállalta magára, mert ha részes is volt a ráckevei gyilkosságban, de a felbujtó és a tett végrehajtója más lehetett. Nem mondhatom el egyelőre, milyen adatok

PATAKY VREONIKA táncestélye október 14-én a színházban

Konkrét tervekkel foglalkozott Aradváros magyarságának színházmentő bizottsága

Kik lesznek a társulat új tagjai? — Olcsó jegyár-tervezetet mutatott be a színház igazgatósága

Az aradi magyarság színpártoló-bizottsága szerdán tartotta újabb ülését dr. Barabás Béla elnöke alatt. Barabás dr. beszédében az igazgatóság mellé delegálandó két ellenőrző-bizottság működésének fontosságát hangoztatta, majd a délutáni ifjúsági előadások rendszeresítésének fontosságáról beszélt. Pap Andor Szendrey nevében tiltakozott az ellenőrző-bizottságok kiküldése ellen, ellenben javasolta, hogy vásároljanak és viseljenek színházi jelvényt a színházbajárók. Nagy Sándor dr. kijelentette, hogy a legközelebbi városvezetőségi ülésen szorgalmazni fogja a színház belső tatarozási munkálatainak megindítását, de hangsúlyozta az ellenőrzés fontosságát, a színházjelvények ötletét elvetette.

Felhő Ervin ezután a színtársulat részéről kijelentette, hogy Szendrey koncessziója biztosítva látszik, az igazgató máris lázasan szervezkedik. Bejelentette, hogy Timár Ila lesz a primadonna, Tunyogi Zoltán a bonviván, Somlai Julia a szubrett: kívülük ezenkívül Pálffy Zsuzsát és Pálóczy Lászlót szerződtették. A karmester Oscharitzky Richárd lesz. A bérlétszerzésre vonatkozólag az igazgatóság arra gondol, hogy a színpártoló-bizottság minden egyes tagja elhelyez ismerősei körében 12 jegyből álló szelvényt, ame-

llának rendelkezésemre, de hamarosan sor kerül erre is. A hónap folyamán magam is Budapestre utazom, hogy apám segítségére legyek. A legfontosabb teendő most egy Rómába küldendő kérvény.

Senki sincsen, aki egy tisztában van a dolgokkal, mint Pater Szerafin, aki utoljára gyóntatta öcsémet. S akinek leveléből is következtetünk arra, hogy mindent tud, Pater Szerafin nem beszélhet. A gyónási titok szent. De most kérvénnyel fordulunk a pápa öszentségéhez, otkozza fel a titoktartás alól Pater Szerafint. Egy halott emlékének tisztázásáról van szó...

Amikor a kérvényre megérkezett a válasz, kerül sor a továbbiakra.

Tovább elbeszélgetünk a volt jegyzővel. S egy asszonyt név kerül felszínre, annak az asszonynak a neve, akibe Tichy Árpád halálán szerelmes volt és akinek a meggyilkolt közjegyző is udvarolt. Akinek minden szava parancs volt az irnok számára. S a gyanu bujkál a szavak mögött. Kiért hallgatott Tichy Árpád, aki utolsó levelében maga is azt írja:

„... a lelkiismeretem tiszta, csak néma maradtam vádlóim előtt...“

Valakit védett a kivégzett, aki — fia ezek a feltételek igazak — hatalmas lelki erőről tett tanubizonyságot.

Egy bizonyos A magyar bíróság kötelességét teljesítette. Tichy Árpád beismerő vallomást tett, amelyet nem vont vissza és a beismerés után nem maradt más hátra, mint a törvények alkalmazása. Ha Tichy saját életét feláldozva ezáltal harmadik vagy negyedik személyt védett... arról senkisémet tehet...

A rejtélyes bűnügy háttéréből mind erősebben bontakozik ki egy egyelőre még homályba burkolt nő alak... Azt mondják a kriminológusok, hogy a bűntények kilencven százalékának a szerelem a szülőanyja... Ki tudja, talán hamarosan szenzációk születnek a már elfelejtett ráckevei gyilkosság ügyéből... Egy hatvanéves apa utolsó energiájával kiáltja az emberek felé a „J'accuse“-t... Holnapra talán már kiderül az is, ki a vádlott...

MAROSI RUDOLF.

PATAKY VREONIKA táncestélye október 14-én a színházban

Konkrét tervekkel foglalkozott Aradváros magyarságának színházmentő bizottsága

Kik lesznek a társulat új tagjai? — Olcsó jegyár-tervezetet mutatott be a színház igazgatósága

lyekért csupán esetenként kell fizetni. Lendvay Ferenc ezt a szerepet akvizitőröknek ajánlotta felszólalásában. Ezután Felhő jelentette be az új jegyár-terveket. Minden jegyhez a beleszámitott adón kívül két lej repülőbélyeg, 1 lej munkanélküliségély és egy lej szindikátusi illeték jár — mondotta — ez tehát minden jegyhez plusz 5 lej jelent. Az elsőrendű hely eszerint 48 plusz 5 lej lenne, II. rendű 38 plusz 5 lej, III. rendű 28 plusz 5 lej. A páholyülés anynyi, mint az elsőrendű hely. A második emeleti erkély 28 plusz 5 lej, az állóhelyek árát 10 plusz 5 lejben állapították meg. Ezenkívül szerdán és szombaton délután tíz lejes ifjúsági előadásokat rendeznének. Egy héten kétszer pedig ugyanevezett zóna-előadásokat állapítottak meg, amelyek ára 50 százalékkal lenne kevesebb a premier-helyárnál.

Felhő ezután még bejelentette, hogy föltétlenül szükségük van a színpártolók erkölcsi támogatására és a közönség megszervezésére. Barabás Béla dr. zárószavaiban azzal rekesztette be az ülést, hogy amint Szendrey direktor hazatért és a koncesszióknak valóban birtokában lesz, a bizottság megkezdi szervezési munkáit, valamint véglegesen döntenek a szelvények ügyében.

Közel a felére csökkentik a vonatok országos forgalmát

Uj menetrend lép életbe

Iasiból jelentik: A román államvasutak legutóbbi mérlege azt mutatta, hogy a vesut bevételei csökkenőben vannak. Rosszul megy a vasutnak is. Ilyenformán azt határozta el a vasutigazgatóság, hogy nagyarányu takarékosági intézkedéseket léptet életbe. Vasárnap, október 8-ikán új menetrendet léptetnek életbe, amely 6 hónapig marad érvényben.

Az egész országban jelentősen leszálítják a vonatok számát.

Az eddigi vonatok mintegy 45-50 százalékat szünteték meg. Különösen panaszokdhatik az az országrész, amelynek Iasi a vasuti központja, mert itt aránytalanul sok vonatot állítanak le, főleg a másodvonalakon.

A Csálai-erdő mellett építik fel Arad új repülőállomását

A jelenlegi repülőállomás nem alkalmas arra, hogy Aradot bekapcsolja a repülő-forgalomba — A légügyi minisztérium rendelete Aradra — 1934-re épül fel az új repülőállomás

A bucaresti-i légügyi miniszter, Radu Irimescu aláírásával ellátva nagyjelentőségű rendelet érkezett Aradváros vezetőségéhez, amely az aradi repülőállomás sokat vajudó sorsára vonatkozik. Amint legutóbb megemlékeztünk róla, néhány héttel ezelőtt egy légügyi vezérfelügyelő járt Aradon, aki a polgármester és a városi főmérnök kíséretében kiszállott a jelenlegi repülőterre, ahol megállapította, hogy a jelenlegi repülőállomás úgy fekvésénél, mint a várostól való távolságánál fogva **nem alkalmas arra, hogy Aradot bekapcsolja a repülőforgalomba.** Eppen ezért azt a javaslatot tette Aradváros vezetőségének, hogy sürgősen cseréljék ki a repülőter helyét egy kedvezőbb fekvésű területtel. Erre egy igen megfelelő terület kínálkozik a Csálai-erdő és a városi tudószanatórium közötti területen, amely Aradváros ingatlan-tulajdonát képezi és kitűnő, főleg pedig jóval rövidebb ut kapcsolja össze a belvárossal, mint a jelenlegi telepet. Ilyen értelemben tehát a légügyi vezérfelügyelő egy cserét javasolt az ARPA és a város között az ingatlanokra vonatkozólag, amelynek természetesen semmi akadályja sincsen és ezért ilyen értelemben ment hivatalos jelentés is róla a légügyi minisztériumba.

Ennek a hivatalos jelentésnek következményeként érkezett le a szerdai napon a légügyi minisztérium rendelete, amely egyenes utasításokat foglal magában arra, hogy

minél rövidebb idő alatt kezdjék meg az új repülőállomás átépítési munkálatait Aradon.

A légügyi minisztérium utasításai szerint Aradvárosnak igen rövid idő alatt kötelessége egy komplett repülőállomás felépítése a Csála-telep és a tudószanatórium közötti területen, hogy

Fedák Sári súlyosan megbetegedett

Heves vesefájdalmi és magas láza miatt el kellett halasztani a »Vaesora nyolckor« bécsi premierjét

Budapestről jelentik: Fedák Sári, a népszerű magyar színésznő, néhány nappal ezelőtt Bécsbe utazott, hogy eleget tegyen a Deutsches Volkstheater meghívásának és eljátsza a „Vaesora nyolckor“ című darab főszerepét, amelyben Budapesten, az elmúlt szezonban hatalmas sikert aratott. A Volkstheater bemutatóján a darab férfi főszerepét Alexander Moissi alakítja s ez is erősen emeli a „Vaesora nyolckor“ bécsi bemutatójának értékét. Fedák Sári megérkezése után a próbák meg is kezdődtek, azonban Fedák Sári tegnap hirtelen Budapestre érkezett. Kijelentette barátai előtt, hogy csak néhány napig marad Bu-

semmiféle akadályba se léhessen annak, hogy az eddigi terveknek megfelelőleg Arad már a következő évben, tehát 1934-ben bekapcsolódjék az ország belöldi légitforgalmába Temesvár — Arad — Csernovitz — Bucaresti — Constanca viszonylatban. Ezt követőleg pedig a következő

A jugoszláv királyi pár Sztambulban

A bolgár királyi pár meglátogatása után Kemál pasa vendégei voltak — „Fekete-tengeri Locarno“ készül? — A fogadtatás impozáns külsőségei

Európa keletén tárgyalások indultak meg, amelyek célja „Fekete Tengeri Locarno“ létrehozni. Ezt a paktumot Törökország, a Szovjet, Románia, Görögország, Bulgária és Jugoszlávia kötnék egymással. Ennek a nagyjelentőségű paktumnak a létrehozása azoknak a király- és miniszterlátogatásoknak a következménye, amelyek a legutóbbi hetekben folytak le a Balkán különböző országaiban. Ez az egyezmény teljesen biztosítani fogja a Kelet békéjét s nyugodt gazdasági fejlődését.

Amint Konstantinápolyból jelentik, a „Dubrovnik“ nevű jugoszláv hadihajó, fedélzetén Sándor jugoszláv királlyal és Marioara királynéval Várnából, ahol Boris bolgár király vendégei voltak, délelőtt Konstantinápolyba érkezett. A jugoszláv hadihajót egy török vezérhajó és két torpedóromboló fogadta s kísérte Sztambulig. A török partok zászlódiszben várták a magas vendégeket s amikor a császári palotához érkezett a jugoszláv hadihajó, Kemál köztársasági elnök jelére a török hajók a királyi pár tiszteletére huszonegy-huszonegy ágyúkövést adtak le. A befutó Dubrovnikot Tevlik Rüzsdy bey külügyminiszter fogadta az előkelőségekkel élén és a külügyminiszter az istambuli főpolgármester kíséretében motorcsónakon a királyi hajóra sietett, hogy itt üdvözlje Jugoszlávia uralkodóját és feleségét. A királyné a hadihajón ma-

radt, Sándor király pedig a motorcsónakon a külügyminiszterrel és a főpolgármesterrel együtt partra szállott.

A múlton Kemál pasa köztársasági elnök és Ismet pasa miniszterelnök fogadták a királyt, aki a szultáni palotában 40 perces bizalmas tanácskozást folytatott a török köztársaság elnökével. A bizalmas tanácskozás után, háromnegyed tízenegykor a király Kemál kíséretében visszament a Dubrovnik fedélzetére, ahol a köztársasági elnök hivatalos látogatást tett a királynénál. Sándor király civilbe öltözött s ezután a felséges pár és Kemál pasa együttesen visszatértek Istambulba, ahol Sándor és a királyné megtekintették a város nevezetességeit.

CENTRAL-MOZGO: „A SORS“. André Bauge, baritonjának legmesteribb szereplése. Opera részletek, zene és énekszámok. Egyéb szereplők: Francine Mussey és Paule Andral.

SELECT-MOZGO: „AZ ELTÜNT OSZTAG“. (Premier-film.) Rendkívül izgalmas repülő-film, hajmeresztő légi akrobációkkal. Főszereplők: RICHARD DIX, Erich von Stroheim, Mary Astor, Dorothy Jordan. Rendes olcsó helyárak.

JÖN! JÖN! „A MARATHONI FUTÓ.“ Brigitte Helm és Hans Brausewetter mindan figyelemfelkötő, olimpiai sport világsláger. Ezen film, élethűen adja vissza a világotolimpiász rendkívül izgalmas versenyeit s a nemzetek atlétáinak harcát a diadalmas pálmáért. Legkitűnőbb rendezés, elsőrangú szereposztás.

A JÖVŐ HÉT SZENZÁCIÓJA: GAÁL FRANCISKA üzenete a kedves aradi közönségnek: „CSÓKOL VLRONIKA.“ Rövidesen a Central mozgóban.

dapesten, mert a bécsi premier 11-ikére tüzte ki a Volkstheater.

Fedák Sári minden valószínűség szerint le kell, hogy mondja a bécsi vendégszereplést, mert kedden délután hirtelen vesefájdalmak fogták el a művésznőt, aki a Faszor-szanatóriumba szállította be magát. A szanatóriumban Ádám professzor és dr. Hetényi belgyógyász professzor vizsgálták meg Fedák Sárít, akinek súlyos állapotát az is komplikálja, hogy állandóan magas láza van. A váratlanul megbetegedett művésznő állapota iránt őszinte az érdeklődés s tisztelői valóságos virágösvét árasztották el Fedák Sárít.

H I R E K

Csók-olimpikonok

Egy csók — és más semmi... Röpke illuziót, az érzések pillanatnyi kirobbanását, a földi boldogság édes szimbólumát jelenti a csók — legalább is így tudták azt eddig jeles költőink, íróink és pszichológusaink. Nyílt titok volt egészen napjainkig, hogy a csók időtartama, akár csak a szerelemé és a boldogságé: rövid életű, néhány röpke pillanat és — már a múlté... Egy csók más semmi! — sóhajt fel a librettista a legmodernebb slágerzene dallamára, azaz *pardon, ez már túlhaladt álláspont: a legutóbb lefolyt newyorki csók-olimpiász óta!*

Ki hitte volna, hogy az ifjú generáció amúgyra szakít a múlt visszacsengő tradícióival, a holdfényvel és idealizmussal, a lopva elcsattant csókok röpke édességével, hogy — sportszerűen üzi majd, mint a távuszát, a rudigrást, vagy a diszkoszvetést, Newyorkban megrendezték az első csók-olimpiász. Karcsu, sportban kifejezett nővési, pajkosszemű fiatal leányok és vállas, izmos, ki sportolt testű ifjak neveztek be az olimpiászra, a melyen felállították a csókolózás időtartam-világ-rekordját. Hideg fejjel, számító tekintettel és angol hidegvérrel, normálisan lüktető pulzussal álltak ki a porondra, a csók-világolimpiász nagy round-jába azok az ifjú párok, akik ezrek és ezrek nézőközönsége előtt kitartó türelemmel gyakorolták a csókolózás nemes sportját és hatalmas sikerek mellett mutatták be nyilván a hosszú tréningeken szerzett remek „formájukat.”

A csók-olimpiász nagyszerű eredményekkel zárult... Bizonyos Miss Burns nevű ifjú hölgy és argentinai fiatal partnere lettek a csókolózás világ-olimpikonjai és sikerült felállítani a nagy távrekordot: három óra és husz perces eredménnyel. Egy csók és más semmi — három óra husz perc!... A szép amerikai miss és argentinai leány három óra husz perc alatt egyetlen csókot váltottak a csók-olimpiász hatalmas nézőközönsége előtt. A nézők bizonyára belefáradtak a világrekord stoppolásába, de nem úgy Miss Burns és spanyol cabaleroja! A második helyezettek nyomukba sem érhettek két óra és néhány perces bagatell időtartamukkal. Még a nevüket se érdemes leírni... A dicsőség az olimpiakonoké, a modern idők modern gyermekeié... (cs. p.)

— **IDÓPROGNÓZIS.** Változókéony hűvös idő, egyes helyeken éjjel tajajmenti fagy várható.

— **Megoperálták Londonban Elena királynét.** Londonból jelentik: Elena királynét. Mihály nagyvajda édesanyját, tegnap Londonban egy sebész professzor megoperálta. Az operációra a királyné kárján keletkezett infekció miatt volt szükség. Elena királyné állapota kielégítő.

— **Magyar politikuskok látogatása a Balkánon.** Budapestről jelentik: Gömbös miniszterelnök és Kánya külügyminiszter ma fél egy órakor kihallgatáson jelentek meg a kormányzónál. Kánya külügyminiszter párisi és genfi tárgyalásairól tett jelentést. Gömbös Gyula az audienciáról jövet, elmondotta a sajtó képviselőinek, hogy a politikai referátumokon kívül bejelentette, hogy tizenhetedikén Ankarába utazik, majd Rodostóba megy, hogy résztvegyen az ottani Rákóczy-ünnepségeken, ahol beszédet mond. Visszatérőben Szófiába is ellátogat a magyar miniszterelnök. Itt említjük meg, hogy a magyar parlament október 24-ikén kezdi meg őszi ülészeit.

— **Nemzetközi gyapju-konferencia Budapesten.** Budapestről jelentik: Ma a magyar fővárosban nemzetközi gyapju-konferencia kezdődött. A konferencián megjelentek a francia, angol, belga, holland, lengyel, csehszlovák, osztrák, német, ausztráliai és még számos ország kiküldöttei. A konferencia elnöke Maurice Dultulle és a német delegátusok között megjelent Georg Stöhr a legnagyobb európai fonóüzem tulajdonosa. A nagyfontosságú nemzetközi konferencia a gyapjuterelés és feldolgozás sok aktuális problémáját tárgyalja. Természetesen a külföldieknek kívül sok magyar is résztvesz a konferencia munkájában.

— **A nyílt tengeren ég egy norvég gőzös.** Osloból jelentik: A Roholm norvég gőzös a nyílt tengeren kigyulladt. A gőzös az arhangelszki kikötőből volt utban London felé. Az első S. O. S. jeleket ma délelőtt adta le Tromsø közeléből. Nyomban mentőcsónakokat küldtek ki megmentésére, azonban a mentők legfeljebb 2-szer 48 órán belül érkehetnek a helyszínre.

— **Pénzzel tele elvitték a Wertheim-szekrényt is a rablók.** Debrecenből jelentik: Az elmúlt éjszaka Komádi község határában, a nagyváradi katolikus székeskáptalan ikerháza birtokán, három ismeretlen fiatalember megtámadta az uradalmi intézőt. Összekötötték és a mázsálóba vitték. Majd az irodából kihozták a Wertheim-szekrényt, taligára tették és elvitték. A csendőrség reggel találta meg a vasúti sínek mentén. Ekkor már a tettesek fölfeszítették és a benne volt 5000 pengőt és ékszereket elvitték.

Ötmillió éves legyet találtak

Londonból jelentik: A Palmicken melletti borostyánbányában a Balti-tenger partján egy darab borostyánba zárt legyet találtak, amelynek korát ötmillió évre becsülik. Ez a világ legrégebb rovára.

— **Bartók Béla a londoni rádió hangversenyén.** Londonból jelentik: Az ősszel meginduló angol zenei évad egyik legkimagaslóbb eseménye Bartók Béla második zongoraversenyének londoni bemutatója lesz, melyet a nagy magyar zeneszerző személyesen fog előadni az angol rádiótársaság november hó 8-iki nagy nyilvános szimfonikus hangversenyén. A százhusztagu zenekart Adrien Boult, az angol rádió főzeneigazgatója fogja vezényelni. A műsoron Bartók szerzeményén kívül még Rimsky-Korszakov egyik nyitánya és Artur Bliss új szimfonikus költeménye áll.

— **Reménytelen kilenc sziléziai bányász sorsa.** Gleiwitzből jelentik: Az eichenauai Polska-bányában a szállítókosár eddig ismeretlen okból, röviddel a nappali csoport leszállása előtt megázult és körülbelül ötven méternyire lezuhant. A kőbányában a kilenc főnyi éjszakai csoport felváltásra várt, a szállítókosár lezuhánása következtében azonban teljesen el van vágva a világtól. Megállapították, hogy a szállítókosár lezuhanása bányaréteg süllyedésére vezethető vissza, amely alighanem az alsóbb rétegekre is áterjedt. Kevés remény van a kilenc bányász megmentésére. A mentés nagy erőfeszítéssel megindult.

Zsidószínház Berlinben

A német kormány engedélyezte a német zsidók Kulturbundjának a megalapítását. A Kulturbund külön színházat fog létesíteni, amelynek előadásairól azonban a napisajtó nem fog írni.

— **Hajza Aradon a „lelete-rádiózóok után.** Az első kerületi rendőrség részéről Plesu komiszár Kolozsi postatisztviselővel együtt szerdán tovább folytatta a feketerádiószók utáni kutatást. Ma több lakásban jártak és miután az olyan előfizetők is, akik nem fizetik az előfizetési díjat, feketerádiószoknak számítanak, ma több gépet koboztak el. Az ellenőrzés tovább folyik és a postán egyre növekszik az elkobzott gépek száma.

— **Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőcsucsuhurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes Ferenc József keserűviz használata által többször és alaposan kitisztítsanak.** Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz lázzal járó fertőző betegségeknél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz.

— **Szerelmi bánatában megmérgezte magát egy aradi borbélysegéd.** Herold György 24 éves, Strada Mosel-ucca 99. szám alatt lakos, édesanyjának lakásán amilin- és aszpirin-keverékkel megmérgezte magát. Az öngyilkossági kísérletet már tegnap éjjel követte el és édesanyja távollétében csak ma reggel fedezték fel, amikor is igen súlyos állapotban szállították a közkórházba. Az öngyilkosjelölt három bucsulevelet hagyott hátra. Az egyik menyasszonyának szökött, aki egyik aradi üzletben van, a másik az édesanyjának a harmadik pedig egy rokonához volt címezve. A feltevések szerint azért akart megválni életétől, mert menyasszonya állítólag visszaadta a jegygyűrűjét. A kórházban kezelés alá vették és megállapították, hogy mivel követte el az öngyilkosságot. A mérgeg annyira felszívódott a fiatalember szervezetébe, hogy az orvosok a katasztrófa bekövetkezéséről félnek.

Ritkán kell cserélni!

— **BÉKE ROOSEVELT ÉS A BANKVILÁG KÖZÖTT.** Newyorkból jelentik: Roosevelt elnök Newyorkban hosszasan tanácskozott Woodin kincstári államtitkárral és Harrissonnal, a Szövetségi Tartalékbankok Ellenőrző Hivatalának kormányzójával. A newyorki Journal of Commerce szerint ez a tanácskozás megpecsételte a Wallstreet és Washington békéjét, melynek feltétele az, hogy a newyorki bankárok támogatják az újépítési hitelintézet hitelpolitikáját, a washingtoni kormány pedig megígéri, hogy abbahagyja a valutáris kísérleteket és mielőbb visszatér az aranyalapra, némileg csökkentett aranytartalommal.

— **Malackán lezuhant egy katonai repülőgép, két pilóta szörnyethalt.** Pozsonyból jelentik: A pozsonymegyei Malackán borzalmas repülőszerecséltenség történt. Egy katonai repülőgép, amelyet Burchik katonai pilóta vezetett s amelyen Kouba főhadnagy repült, a levegőben hirtelen megbillent, zuhanni kezdett, egy pillanatig úgy látszott, hogy visszanyeri egyensúlyát, azonban orra ismét a föld felé fordult és óriási sebességgel lezuhant. A szerencsétlenség láttán mindenfelől a lezuhant géphez siettek, de már csak azt tudták konstatálni, hogy úgy Kouba, mint Burchik, szörnyethalt. Pozsonyból katonai bizottság szállott ki a szerencsétlenség okának megállapítására.

— **Talált holmik.** Jelentkeztek a rendőrségen az, aki elvesztett a város területén egy retikült zsebkendővel, kulccsal, valamint az, aki egy boát vesztett el. A rendőrség 6-os számú szobájában veheti át igazolt tulajdonosa az elvesztett tárgyakat.

Francia humor

Biró: Ön a vadászaton figyelmenlenségből rálőtt a barátjára. Mit hoz fel mentésére?
Vádlott: A barátomnak nyulszája van.

— **A Lizlői Szent Teréz csodatételéről szóló vasárnapi előadás oly hatalmas sikert aratott és városszerte oly nagy még mindig az érdeklődés, hogy a derék műkedvelő-gárda közkívánatra vasárnap délután és este megismétli az előadást a Minorita Kulturházban.** Belépődíj nincs, ellenben az emléklap megváltása kötelező. Az emléklapok csütörtök délutántól kezdve a szentbolthan kaphatók.

— **Szívbetegknél és érelmeszesedésben szenvedőknél a természetes „Ferenc József” keserűviz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít.**

Olcsó HAPAG-utazások a chicagói világkiállításra

A HAPAG utazási világvállalat két társasutazást szervez a chicagói világkiállításra. Az első társasutazás utasai szeptember 21-én indulnak és október 20-án térnek vissza. A második társasutazás résztvevői október 12-én indulnak és november 10-én térnek vissza. A nagysikerűnek ígérkező társasutazásokon kívül a Hamburg—Amerika Linie november elsejéig hetenként egyéni és csoportutazásokat rendez a chicagói világkiállításra.

Felvilágosításokkal és prospektussal Künstler Andor utazási irodája szolgál.

— Gyászmise a vértanukért. Az aradi tizenhárom vértanu kivégeztetésének 84-ik évfordulóján, október hó 6-ikán, pénteken, a vértanuk lelki üdvéért a szokásos alapítványi szent mise a minoriták templomában d. e. 9 órákor fog megtartatni.

— A római katolikus püspöki hatóság tanácsulása Aradon. A római katolikus püspöki hatóság az iskolatanács előterjesztésére 8-án, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel tanácsulást tart, az aradi római katolikus elemi iskola nagytermében. Az iskolafenntartókat és tanítókat hívták össze tanácskozássra, amelynek célja a hitközségi adók eredményesebb beszédési módzatának megbeszélése. A mai viszonyok között valóban nem lehet megütközni azon, hogy az egyházi adókat nem fizetik rendszeresen, azonban az iskola fenntartása áldozatokat kíván, miután a legnagyobb nehézségek előtt áll a téli idény beköszöntésével. A tanácskozáson körülbelül ötvenen vesznek részt: az iskolafenntartók és a római katolikus tanítók, akik együttesen beszélnek meg, hogyan segíthetnek a mai nehéz viszonyok között a római katolikus iskolákon. Az értekezlet előtt szentmise lesz a minoriták templomában. A szentmisét Blaskovics Ferenc-nagyprépost celebrálja, aki a gyűlés elnöki tisztét is betölti.

— Büntetéssel sújtja a pénzügyminisztérium azokat az adminisztrátorokat, akik fedezetlen utalványok alapján teljesítenek fizetéseket. A pénzügyminisztérium szigorú rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyeket arra figyelmeztet, hogy a portfolióból csak előzetes miniszteri jóváhagyással szabad kifizetéseket teljesíteni. Mostanig ugyanis a pénzügyigazgatóságok rendelkezési alapjából (portfolió) a minisztérium utólagos jóváhagyásával, különböző anyagokra, sőt olykor nyugdíjakra is behatott fizetéseket teljesíteni, de a most küldött rendelet ezt a jogot elveszi az adminisztrátoroktól. A pénzügyminiszteri körrendelet arra figyelmezteti az illetékes pénzügyi tisztviselőket, hogy az állami könyviteli szabályzatba írtököz az, ha valaki fedezet nélkül végez kifizetést, még ha utalványa is van rá s ilyen esetekben a minisztérium büntetői utra tereli az ügyet a tisztviselővel szemben.

.....
JÓN!
NEM KÉRDEM KI VAGY...

— A Semmitőszék elutasította a Monitorul Oficial sikkasztójának szabadláthelyezési kérelmét. Bucurestiből jelentik, hogy Bratasa nu Traian, akit a Monitorul Oficialnál elkövetett többmillió sikkasztása miatt vizsgálati fogságban tartanak, újból kérte szabadlábra helyezését és kauciót ajánlott fel. Büntügyében e hó 5-ikén kezdik meg a főtárgyalást és börtönőrök kísérete nélkül szeretne azon megjelenni. A Semmitőszék 3. számú tanácsa a vádlott kérelmét elutasította.

— Letartóztattak egy bacaul komiszárt, egy betörő felbujtóját. Bucurestiből jelentik: Érdekes betörési ügyben folytat vizsgálatot a bacauli rendőrség, amelynek értelmi szerzője a város egyik rendőrkomiszárja volt Pár nappal ezelőtt ugyanis kiraboltak egy dusszagdag bacauli özvegyasszonyt, Ma v Veronikát és kézrekerült a tettes is, egy rovottmultu betörő, Popa David személyében. Az este aztán váratlanul fordulat állott be. A késő órákban a börtönben levő Popa Dávid soron kívüli kihallgatásra jelentkezett az ügyeletes rendőrtisztelnél és meglepő vallomást tett. Elmondta, hogy lelkiismeretfurdalásai támadtak. Tulajdonképpen nem is követte volna el a betörést, ha nem hívta volna fel figyelmét rá a rendőrség egyik tagja. Sova rendőrkomiszár ugyanis figyelmeztette arra, hogy a dusszagdag özvegyasszony magányosan lakik, tehát könnyű hozzá betörni. Egyben Sova rendőrkomiszár arról is biztosította a betörőt, hogy ne féljen attól, hogy talán reátelelődik a gyanu, mert ő majd úgy vezeti a vizsgálatot, hogy Popa semmiesetre sem kerül a rendőrség kezébe. A komiszár még arról is biztosította, hogy végső esetben, hogyha mégis elfognák, lesz rá gondja, hogy rövidesen kiszabaduljon. Az ügyeletes rendőrtiszt azonnal jelentést tett feleteseinek a különös vallomástól, ahol nyomban intézkedtek és elrendelték Sova komiszár letartóztatását. A betörő vallomása tényleg nem volt alaptalan, mert amikor a komiszár lakásán házkutatást tartottak, nagy összegű pénzt és sok ékszereket találtak, közöttük olyanokat is, amelyek a legutóbb kirabolt dusszagdag özvegyasszonyéi voltak.

— Dr. Lakatos Ottó minorita plébános névnapja. Arad római katolikus társadalma szeretetének és őszinte tiszteletének nyilvánításával halmozta el ma dr. Lakatos Ottó plébánost névnapja alkalmával. Dr. Lakatos Ottó a keresztségben Ferenc nevet nyert és az Ottó nevet a rendbe való belépése alkalmával vette fel. Az aradi katolikus népszerű plébánosát hívei, barátai és nagyszámú tisztelői őszinte szerencsekívánatokkal halmozták el névnapja alkalmából és virágokkal is kedveskedtek a katolikus lelkés vezetőjének. Dr. Lakatos Ottó plébános meghatottan fogadta az üdvözléseket, amelyek híveinek ragoszkodásáról tettek tanuságot.

Vizsgáztak az aradi diákok

Az őszi iskolaszemélyzet egyik kiemelkedő eseménye minden esztendőben a pót-érettségi lefolyása, amely után sok fiatal élet kapuja nyílik meg és sok szomorú diák hagyja el az érettségi-bizottság termét azzal, hogy jövőre újra kezdi a próbálkozást, vagy pedig lemond arról, hogy mint érettségizett kultürember lépjen ki az élet küzdőterére. Az elmúlt napok alatt folytak le Nagyváradon a pót-érettségi vizsgálatok, amelyek ötven százalékos eredménnyel zárultak. A jelöltek ötven százaléka ment keresztül a vizsgákon, míg a másik ötven százalékat ismétlésre utasították. A jelöltek között sok aradi diák is szerepelt s ezeknek nagy százaléka jól vizsgázott a pót-érettségien. Az aradi diákok között akadtak olyanok is, akik másodszor, harmadszor, sőt az egyik nyolcadszor indult neki a pót-érettséginek. A vizsgálatot lefolytató bizottság sok jóakaratot tanusított a jelöltekkel szemben és segítettek, barátságosan biztatták az érettségiző ifjakat és leányokat. A bizottság elnöke Popa Man volt, a képviselőház al-elnöke, míg a román nyelv tanára Constantinescu aradi ismert pedagógus. Hetvenhárom jelölt közül 37 elbukott a szóbeli érettségien, ami 53 százalékos bukási arány. Az őszi érettségi eredménye tehát egyáltalában nem ki-elégítő.

— Dr. Thau Ernő belgyógyász-specialista hazatért. Rendelőjét Strada Unirei 4. sz. alá (volt Fábán-uca, Pop-Cicio házzal szemben) helyezte át. Rendel 9-11, 3-5. Cukorbetegnek csütörtökön rendel. Telefon 563.

.....
LIANE HAID
NEM KÉRDEM KI VAGY...

— Adótartozásokért megkezdik a termés lefoglalását — Arad megyében. Mivel Arad megyében is befejezték már az aratás betakarítását és mivel a gazdák között igen sok adóhátralékos van, az aradi behajtási pénzügyigazgatóságtól ellenőrök utaztak ki a vidékre, hogy az adó behajtását kontrollálják. Az adó-jukkal hátralékban maradt termelők természetesen egy részét zár alá helyezik és erről azonnal értesítik a gabonaértékesítési kormánybiztosságot, amely intézkedik a lefoglalt gabona elszállítása iránt.

— Ha fája a feje és szédül, ha teltséget, hélizgalmat, gyomorgéget, oldalszurást, mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet.

— Sikkasztás egy szatmári banknál. Szatmárról jelentik: Néhány hónappal ezelőtt megállapították, hogy a szatmári Hitelbank pénztárában hiányok mutatkoznak. Ez a hiány pedig napról-napra nőtt és elérte a százezer lejt. Az a gyanu merült fel, hogy ezek az összegek Steiner Dániel könyvelő kezei között sikkadtak el. Rovancsolást tartottak és ekkor megállapították, — most már hivatalosan is — hogy a pénzeket Steiner Dániel sikkasztotta el. Ez a felfedezés meglepetést kellett annál is inkább, mert Steiner Dániel a leg-régibb tisztviselő egyike volt, nemrégén nősült és megbízhatóságához szó sem férhetett. A sikkasztást Steiner maga is beismerte, de kijelentette, hogy amennyiben nem tesznek ellene büntetői feljelentést, az elsikkasztott összeget visszatéríti a banknak. Steiner Dániel minden követ megmozgatott, a hiányt azonban pótolni nem tudta, mire a bank megtette ellene a büntetői feljelentést, a melynek alapján a bank volt könyvelőjét előzetes letartóztatásba helyezték. Érdekes, hogy még máig sem tisztázták, hogy Steiner Dániel a sikkasztott pénzt mire fordította.

URANIA

Ma, csütörtökön 5, 8 és 10 órákor utoljára EGGERT MARTHA magyarul énekel

MODERN HOZOMÁNY!

LEO SLEZAK, GEORG ALEXANDER, HANS BRAUSEWETTER.

Délután 3 órákor UTOLJARA 6 és 10 lej PAPRIKA! GAAL FRANCISKA, Operett PAUL HORBIGER.

Jön: Nem kérdelem ki vagy Liane Haid Gustav Fröhlich

Rövidesen: JOSEPH SCHMIDT, a berlini opera volt tenoristájának legszebb filmje

— Meghalt Sonnenfeld Adolfiné. Hosszu szenvedés után elhunyt Nagyváradon Sonnenfeld Adolfiné, egykor erdélyszerte ismert nyomdatulajdonos özvegye. Özv. Sonnenfeldné, mint a nagyváradi izraelita negylet egyik elnöknője évtizedeken keresztül a nagyváradi szegények és nyomorgók nemes pártfogója volt, a házából soha senki nem távozott üres kézzel, szerető szavak leiki vigasza nélkül. Az ismert nagyváradi uriaszony másfél éve betegeskedett és sanatóriumok betegszobáiban keresett szenvedéseire enyhülést. Azonban a betegség gyógyíthatatlan volt és Sonnenfeld Adolfiné 63 esztendő korában meghalt, mélységes gyászba döntve hozzátartozóit és pártfogoltjait, a nyomorgókat... Az elhunyt nemesbelkü urinőt szerdán délután kísérik utolsó útjára.

— BORZALMAS TÜZVÉSZ LOS-ANGELESBEN. Los-Angelesből jelentik: A város közelében levő Griith-parkban egy bódé tegnap este kigyulladt. A lángok olyan rohamosan terjedtek, hogy pillanatok alatt a szomszédos épületek is lángban állottak. Oriási pánik keletkezett. A tűz egyre nagyobb méreteket öltött s a lángokat még a mai napon sem sikerült megfékezni, jóllehet 4000 tüztöltő dolgozik a tűz eloltásán. Eddig hatvan halott és 150 sebesült áldozata van a tüzvésznek, amelyet egy eldobott cigaretta idézett fel. A los-angelesi hozotttíz halálos áldozatának száma hatvanegyre emelkedett. A rendőrség elfogott egy Robert Berr nevű munkanélküli filmvetítőt, akinél a tűz kitörése után petróleumba áztatott rongydarabokat találtak. Az a gyanu, hogy nyújtogatás történt és ő a tettes.

Takaréhság

— Az orvos sós levegőt ajánlott a feleségemnek.

— No és tengeri tüdőre küldted?

— Nem, hanem egy heringet kötöttem a ventilátorral!

.....
GUSTAV FRÖHLICH
NEM KÉRDEM KI VAGY...

— Horogkereszt helyett „Nyilas-Kereszt”. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a magyar kormány betiltotta a horogkereszt viselését. A magyar horogkeresztesek Meskó Zoltán frakciója a kampókereszt helyett „a nyilas kereszt” jelvényét kívánja használni, melyet állítólag Nagy Lajos is használt. A nyilas kereszt jelvényén a kereszt négy végén kifelé tekintő nyilfejek láthatók.

Különös bűnyű az ellopott festmények körül

Marseille-ből Galathaba induló egyik hajón 43 festményből álló szállítmányt koboztak el. A képeket, amelyeknek értéke 300.000 frank, szeptember 15-én egy berlini műkereskedőtől lopták el. A tolvaj Lyonban adta fel a küldeményt, ő azonban nem szállt hajóra s nem is találják.

— Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. aradi fiókja értesíti t. ügyfeleit, hogy üzlethelyiségét a Bul. Regina Maria 14. szám alatti (Központi-szálloda épülete) saját székházába helyezte át.

— Dr. Wiesel hazaérkezett, ismét rendel 3-5-ig, Strada Turnului (volt Lovarda-uca) 3. (Central-mozgóval szemben).

— A detalista reklámtevékenységével, hatásos kirakatával, a modern kiszolgálás kérdésével foglalkozik a „Reklámélet” legújabb száma. A Balogh Sándor szerkesztésében megjelenő pompás kiállítású színes dekoratív kirakat-képeket közli és érdekes cikket hoz a jó fűszerkereskedő-kirakat feltételeiről. Előfizetési ára egy évig ajándékkönyvvel együtt 530 lej. Kiadóhivatal: Budapest, V., Bálvány-uca 12. Kérjen mutatványszámot.

AZ ARADI IPAROSOK táncos szüreti mulatsága az IPAROS OTTHON-ban

nagyszabásu Kezdeté vasárnap délután 6 órakor

Belépő díj-20.— lej

Tombola

Saiát cukrászda

Olcsó árak

Tánc reggelig

3698

Ciányzene

Jazz

SPORT KÖZLÖNY

Miért mondott le Meisl Hugó a Középeurópa-kupa titkárságáról?

Az osztrák futballvezér nyilatkozata a Mitropa-kupa bonyodalmairól

Bécsből jelentik: Amióta Meisl Hugóról nyilvánosságra került, hogy lemond a Mitropa-kupa titkári állásáról, a középeurópai sajtóban szorgalmasan találgatják, hogy mi is lehet az oka a nagy vezér visszavonulásának. A lapokban ellentmondó híradások jelentek meg a lemondásról. Éppen ezért nem érdektelen, hogy mit mond Meisl Hugó az ügyről. Az osztrák futballvezér kijelentette, hogy a középeurópai kupabizottságban elfoglalt főtitkári állása csak kellemetlenséget jelentett számára. Minden évben akadtak konfliktusok, terminuscáták és egyéb komplikációk.

Meisl Hugó így folytatta nyilatkozatát:

— Ezeket nekem kellett elsimítani. én az ügy érdekében vállaltam a hálátlan munkát, azonban most már elég volt belőle. Az idei kupaszézon teljesen lefoglalta minden szabadidőmet. Elhanyagoltam kapitányi és szövetségi főtitkári teendőimet és még családommal is összekülönböztem a középeurópai kupa miatt. Az utolsó két serlegfordulóval kapcsolatosan negyven sürgőnyt és 180 levelet kellett megszövegeznem és 98 interurbán-telefont bonyolítottam le. Míg a kupában érdekelt klubok vezérei szabadságukon üdültek, nekem a legnagyobb kánikulában is dolgoznom kellett Bécsben, hogy a kupadöntő lebonyolítható legyen. Azonban hiába igyekeztem, hogy az érdekelt felek jól járjanak és a sportszempontok se szenvedjenek kárt, a becsületes és önzetlen munkám nem talált méltánylásra. Ausztriában azt vetették a szememre, hogy az idegenek érdekeit támogatom, a külföld pedig azt mondta, hogy haza dolgozok.

— Ha valamelyik bíró elnézett egy ofszejdot, vagy az olaszokat kifütyülte a bécsi közönség, akkor mindig Meisl Hugó volt a hibás. Mindenért engem tettek felelőssé, mindenért nekem tettek szemrehányást. A klubok arany- és gyémántjelvényeket osztogattak, nekem még csak köszönetet sem mondtak a munkámért. Elgondolkoztam a dolgon, mérleget csináltam és rájöttem arra, hogy a leghelyesebb, ha átadom a pozícióm másnak. Talán utódomnak nagyobb szerencséje lesz. A középeurópai kupa meccseit az idén négyszázezer főnyi fizetőközönség nézte végig. Egyik-másik egyesület hatalmas bevételhez jutott, a játékosokra is jutott némi pénzaldás, az én „hasznom”-ából állott, hogy bel- és külföldön megszereztem azokat ellenségeknél, akik eddig jóbarátaim voltak. Mint hogy ez ellenkezik intenciómmal és senkivel sem akarok háborút, elhatároztam, hogy pontot teszek titkári működésem mögé. Elhatározásom visszavonhatatlan és a budapesti konferencián hivatalosan is bejelentem lemondásomat. Belátom, hogy utódom helyzete igen nehéz lesz. Tizenhat vagy tizenhét egyesület bizonyára még komplikáltabb feladatot ró az új titkára, de én még az esetben sem volnék hajlandó ezt a szolgálatot vállalni, ha világos jeleit látnám annak, hogy az érdekelt klubok részéről megvan a hajlandóság arra nézve, hogy egyesületi önzésüket mérsékelve nagyobb lojalitással bírálnák el a közös ügy érdekében végzett korrekt és becsületes munkát.

Eddig tartott Meisl Hugó nyilatkozata, amelyből kiderül, hogy a középeurópai kupa tulajdonképpen megalapítója és legszorgalmasabb munkása végtelenül el van keseredve. Nem kétséges, hogy a világ legjelentősebb klubkonkurrenciájának, a középeurópai kupá-

nak sikeréből oroszlánrész jut a nagy Hugónak és nem lehet vitás, hogy Meisl munkáját a jövőben sem nélkülözheti a bizottság.

Most a futballvezérekre vár a feladat, hogy a középeurópai kupa érdekében eltérítsék Meisl Hugót, a „futballpápát” lemondási szándékától.

Elutasították a Tricolor óvását

A vasárnap Aradon lejátszott és 6:2 arányban végződött AMTE—Tricolor mérkőzést a ploestiek megóvták, mert szerintük, illetve Aradon nyert információ szerint. Szinder I. joggal szerepelt a piros-feketék csapatában. Az ügy előzményeihez tartozik, hogy Szinder a Hakoah együtteséhez írt alá igazolólapot, de később meggondolta magát és kilépetti szándékát visszavonta. A Nemzeti Bajnokság intézőbizottsága tegnap este letárgyalta a Tricolor óvását és azt a ma küldött távirat alapján, mint alaptalant elutasította.

O Magyar uszógyőzelmek. A Koppenhágában megtartott uszóversenyen a 200 méteres távon Székely 2:24.2 mp.-el győzött. Négyszáz-as győztese Szabados volt, akinek ideje 5:27 másodperc.

O Ezernevelcsáz futó a pesti kegyeleti stafétán. Budapesten pénteken rendezik meg a kegyeleti stafétát, amelyen 90 egyesület 1800 futóval vesz részt.

O Young Stribling meghalt. Amerika nehézsúlyu boxbajnoka, Young Stribling, egy motorkerékpáros katasztrófából szerzett súlyos sérülése következtében New-Yorkban ki-szenvedett.

O A Magyar Profiszövetség csapata játszik október 22-ikén Vercelliben. Budapestről jelentik: Október 22-ikén a budapesti magyar—olasz mérkőzés napján, a magyar B-válogatott Olaszországban, Vercelliben szerepel. A Magyar Profeszionista Szövetségben úgy gondolták, hogy ennek a mérkőzésnek a jövődelméből a profiegyesületeket lehet valamivel segíelni.

O Tilden szerződöttni akarja Vineset. Vinesnek, a kiváló amatőr bajnoknak Tilden ajánlatot tett, hogy 50.000 dollárért hagyja ott az amatőr meccseket. Vines az összeg felét első profi meccsén, a hátralévő összeget kilenc havi részletben kapná meg.

O Sorra döntik a japánok az uszó-világrekordokat. Tokióból jelentik: A nemzeti bajnokságok alkalmával, számos japán- és világrekord dönt meg. Machana kisasszony 400 méteres melluszásban 6:24.8 másodperccel, 500 méteres melluszásban pedig 8:03.8 mp.-cel új világrekordot állított fel.

O Kiváló eredmények a göteborgi játékon. Göteborgból jelentik, hogy a svéd, norvég, dán, lengyel és holland atléták részvételével megtartott atlétikai játékok kiváló eredményekkel végződtek. Részletek: 100 m.: 1. Jansen (holland) 1.06 másodperc, 800 méter: Carlander (svéd) 1 perc 57.6 másodperc, 1500 méter: 1. Wennberg (svéd) 3 perc 58.2 mp., 5000 méter: Nielsen (dán) 15 perc 13.5 mp., 110 méteres gát: 1. Hauge (dán) 15.1 mp., 400 méteres gát: 1. Areskong (svéd) 54.3 mp., Magasugrás: 1. Halvorsen (norvég) 193 cm., rudugrás: 1. Lindblad (svéd) 4 méter, súlydobás: 1. Heljasz (lengyel) 15.30 méter, diszkoszvetés: 1. Anderson (svéd) 46:40 m.

Külföldön élő magyar futballistákból válogatottat akarnak összehozni

Budapestről jelentik: Egy közismert magyar menedzser igen érdekes tervvel foglalkozik. Egy csapatba akarja tömöríteni a külföldön élő magyar futballistákat és turára akar velük indulni. Amolyan „Wanderers”-csapatról volna szó, mely a tura lebonyolítása után önmagától feloszlaná. Ennek ellenére a magyar sportkörökben idegenkednek a tervtől, miután megvalósulás esetén komoly konkurrenciát jelentene a proficsapatok turájának. A csapatban a következő játékosok szerepelnének: **Kapusok:** Plattkó (Racing Roubaix), Németh (Montpellier). **Hátvédek:** Nagy (Cannes), Gergely (Sète). **Fedezetek:** Kövess (Cannes), Berkessy (Racing Páris), Bukovy (Sète), Weber (CA. Páris), Vig (Antibes), Szaniszló (Monaco). **Csatárok:** Závody (Montpellier), Simonyi (Marseille), Beikó (Antibes), Vig IV. (Servan), Lukács (Sète), Eisenhoffer (Marseille), Hirzer (Servan), Kohut (Marseille). A csapat nem látszik rossznak és valóban félelmetes erejű válogatottá váló együttest alkotna. Nagy kérdés azonban, vajon valóra válik-e a terv.

O Anglia—Franciaország 6:3. Párisból jelentik: Az angol—francia asztali teniszversenyt az angolok szerencsés küzdelem után tudták megnyerni 6:3 arányban, a magyar Barna Szabados és Bellák világbajnokok által trenirozott francia játékosokkal szemben.

O Nemzeti ajándék Beccalinak. Rómából jelentik: Az olasz sportlapok gyűjtést indítottak, hogy Beccalinak, az olaszok olimpiai bajnokának és sikfutó világrekorderének nemzeti ajándékot vegyenek. A gyűjtés feltétele szerint, senki sem adhat többet 2 líránál. A gyűjtésnek már az első két nap nagy eredménye van. Tizezrével érkeznek az adományok a nemzeti hős részére. Beccalinak egy luxusautót fognak vásárolni.

A pénzügyminiszter döntött egy aradi pékmester amnesztia-kérése fölött

A kenyérbélyeg hiánya miatt kirótt pénzügyigazgatósági büntetésekre nem vonatkozik a kegyelmi törvény

A pénzügyminiszterium 124.310—1933. számú leiratával elvi jelentőségű elhatározásáról értesítette ma az aradi pénzügyigazgatóságot. Mint ismeretes, a különböző hatósági ellenőrző közegek több aradi pékmester és kiskereskedő ellen kihágási jegyzőkönyvet tettek fel, amikor a kenyérről hiányzott a kenyérbélyeg. Volt olyan pékmester, akit a rendőrbíróóság büntetett meg, de viszont másokra az agrárhatóságok vetettek ki bírságot. Az április 14-én megjelent amnesztia-törvény 2-ik szakasza kimondja, hogy kegyelemben részesülnek azok, akikre ötezer lejt meg nem haladó büntetést róttak a bíróságok. Ez alapon több kereskedő és iparos az amnesztia alkalmazását kérte a pénzügyigazgatóságtól, amely egy aradi pékmester ügyében

kérdést intézett a pénzügyminiszteriumhoz, hogy mikor alkalmazható a kenyérbélyeg elmulasztása miatt kirótt bírságoknál a kegyelmi törvény második szakasza.

Madgearu pénzügyminiszter fenti számú leiratával ma arról értesítette az aradi behajtási igazgatóságot, hogy az amnesztia csak akkor érvényesíthető, ha a büntetést valamelyik bíróság szabta ki, de ha a pénzügyigazgatóság ugynevezett fiscal-bírságokat rótt ki, akkor az amnesztia-törvény erre nem vonatkozik.

Nagyszabásu visszaéléseket fedeztek fel nyolc erdélyi megyében

Több mint 200 millió lej az államkincstár kára. — A kolozsvári kerületi pénzügyigazgató szenzációt keltő leleplezései

Kolozsvárról jelentik: Muresan Victor kolozsvári kerületi pénzügyi vezérigazgató hetek óta nagyszabásu pénzügyi vizsgálatot folytat, bizonyos hivatali visszaélések ügyében.

A vizsgálat eddigi részleteiről kiszivárgott, hogy nyolc erdélyi megyében állítólag nagyszabásu visszaélések történtek az örökösödési illetékek kivetésénél és a „patenta fixa” (átalányadó) besorozásánál. Az eddigi adatok szerint, a visszaéléseket elkövető pénzügyi tisztviselők

kisebb összegekben állapították meg az

örökösödési illetékeket és az átalányadó-fizetők nagy részét kisebb adófizetési osztályba sorozták.

A kolozsvári kerületi pénzügyi vezérigazgató vizsgálatának eddigi eredményéről annyit tudnak, hogy

több, mint 200 millió lejfel károsították meg ily módon az államkincstárt,

vagyis ennyire rug az az összeg, amit a visszaélések folytán nem fizettek be az adóhivatalokba. A vizsgálat még folyik és már legközelebb nyilvánosságra hozzák a bűnügy összes részleteit a szereplők névsorával együtt.

Kedvezményes Sportvonalunk utiprogrammja

Étkezőkocsi kíséri utasainkat Lökősházától Budapestig —
Jelentkezési határidő: október 10.

A vasárnap lezajlott osztrák-magyar mérkőzés óta nagy mértékben fokozódott a jelentkezés az október 20-iki sportvonatra. Ennek következtében a kollektív utlevélre történő jelentkezés már csak korlátozott számban fogadható el, még pedig a bejelentések sorrendjében. Az indulás — mint megírtuk — október 20-án reggel lesz Aradról, míg október 26-án délután két órakor történik Budapestről a visszaindulás. Utasaink kényelmére Lökősházától Budapestig étkezőkocsit csatolnak a különvonathoz. Budapestben a kedvezmények egész sorozata várja a társasutazás résztvevőit: színházban, mozikkban, villamoson jelen-

tős engedményeket kapnak a sportvonal utasai.

Utazás közben Lökősházán, Békéscsabán, Mezőtúron, Szajolon és Szolnokon szállhatnak le, illetve fel utasok a sportvonatra. Érdekes, hogy Olaszországból, Ausztriából, Csehszlovákiából és Romániából eddig kilenc különvonatot jelentettek be az október 22-iki olasz-magyar mérkőzésre. A mérkőzésre szóló jegyeket október 6-ig jegyezhetik elő az utasok, míg az utazásra 10-éig jelentkezhetnek az utazni akarók. A tizedike után jelentkezők részvételét már nem tudjuk biztosítani, de abban az esetben is, ha hely lesz számukra, külön száz lejes költség merül fel a késői jelentkezés miatt.

SPORT KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE OKTÓBER 20—26-ig UTLEVEL NELKÜL!

Mérkőzések:

Ripensia-Ujpest és
Olaszország-Magyarország

Részvételi díj:

975

lej és 50 lej a számozott hely Ripensia-Ujpest mérkőzésre. Az utasoknak korlátozott számban számozott jegyet biztosítunk az olasz-magyar mérkőzésre is.

Szükséges okmányok:

Allampolgársági másolat, személyazonossági és férfiaknak katonai igazolvány, tartalékos tiszteknek a katonakönyv, livrettal rendelkezőknek a Cercul Recrutare engedélye.

Bécsbe utazók összes utiköltsége oda-vissza 2195 lej

Rendozi a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda. Jelentkezés az Aradi Közlöny- és az Erdélyi Hírlap-nál.

Barabás Béla dr. nyerte a Goldschmidt-bankház nyilvános verspályázatát

Tízre emelte fel a bank a kiosztott díjak számát

Szerdán délután tartotta döntő ülését az arad Goldschmidt-Bankház nyilvános verspályázatának eldöntésére felkért jury, amely 4800 beküldött „pályamunka” felett ítélkezett. Tenner László elnöke alatt a zsüri tagjai: Dr. Raicu Aurel, Lászlóné-Prohászka Elvira, Károly Sándor, Kócsy Jenő, Jakob Géza, Fekete Tivadar, Goldschmidt Miklós és Gárdos Lajos este hét órakor készültek el a döntőbe került pályamunkák bírálatával, amelyek között annyi is inkább nehéz volt a választás, mert számos kitűnő vers érkezett. Ezekre való tekintettel a Goldschmidt-Bankház juryje a díjak számát négyről-tízre emelte fel.

A pályázat döntője mindenestre oly meglepetéseket hozott, amelyek külön esemény-számba mennek Aradmegye és a város közéletében. Mivel a bíráló-bizottság már eleve elhatározta, hogy egy-egy első és második díjat ad a legjobb magyar, román és németnyelvű versekre, míg a fennmaradó további négy díjjal ugyancsak a sikerült magyar verseket tünteti ki, egyhangú határozatokkal az alábbi végső eredményt alakították ki:

Magyar vers I. díj:

Goldschmidt sorsjegye,
Százazrek reménye!

Szerzője: Dr. Barabás Béla.

Román vers I. díj:

Hai noroc! Noroc! a fie
Joc la Goldschmidt-loterie!

Szerzője: Selegian Ecaterina, Selegian Teodor kereskedelmi iskolai tanár neje.

Német vers I. díj:

Bei Goldschmidt kauf' ein Klassenlos,
Das Glück wird dein, versuch es bloss.

Szerzője: Endres Anny, a svábság ismertevű írónője, édes unokahuga a tragikus halált halt magyar óceárepülő Endres Györgynek, Lenauheimből.

Magyar vers II. díj:

Ne játsszál a sors kegyével,
Játsszál Goldschmidt sorsjeggyével.

Szerzője: Dr. Rappaport Lipót ügyvéd. (Hia.)

Román vers II. díj:

Goldschmidt laurul de aur,
Iti faureste norocul in aur!

Szerzője: Papp Sanziana, az Agronomul tisztviselőnője.

Német vers II. díj:

Goldschmidt—Glückschmied.

Szerzője: Ritter M., aradi borbélymester.

II. díj:

Hinni kell a szerencsében,
És a Goldschmidt sorsjeggyében.

Szerzője: Péchy F. Tibor (Arad.)

IV. díj:

Goldschmidt-Bankház sorsjegye,
Biztosan nyer, ezt vegye!

Szerzője: Arnold Béla. (Arad.)

V. díj:

Goldschmidt-sorsjegye,
Halom bankjegy!

Szerzője: Dömötör Bertalan, mérnök. (Arad.)

VI. díj:

Fortuna kegye,
Goldschmidt sorsjegye.

Szerzője: Takács Lajos. (Pankota.)

A fenti díjak kiosztása után külön elismerő dicséretben részesültek pompás verseikért: Enmer Sándor, Barca Miksáné, Györy Tibor, Künsler Imre, Vizi Endre, K. Vas Anna, Szabolcsy Béla, Bakács Béláné és Gruber Gyula. A jury fárasztó munkáját egyébként a Goldschmidt-Bankház kellemes hideg büffével segítette szerencsés és előzékeny módon elő.

Püspöki üzenet az aradi kálvinistáknak

Egyrészt a nagyszalontai református lelkész beiktató teszi időszerűvé azt, hogy eme sorok az aradi reformátusok elé kerüljenek, másrészt pedig az Aradon is kísértő lelkészválasztás még ködös vonalait unsoznak a nem kis probléma közérdekűvé való kiszélesítésére. Tudni kell ugyanis, hogy Arad nagynevű református lelkésze, Csécsi N. Imre egy hosszú és gazdag mult után immár a bölcsék megbékülésével félre vonul a harctól, amit oly nemesen vívott meg a kálvinizmus és az összmagyarság érdekében. Tehát aktuálisak az egész aradi magyarság számára is, mert hiszen ennek a városnak életében egy nagyon előkelő és fontos tényezőként szerepel és foglal helyet a kilencezer lelket számláló reformátusok lelki vezére. Nem is közbülső dolog tehát számunkra, foglalkozni ezzel a problémával egy új református lelkészválasztás hajnalán.

Nagyszalontán — mondhatnám úgy, hogy a második Debrecenben — okt. 2-án iktatták be új posztjára az újonnan választott Arday Aladárt. Méreteiben grandiózus, jelentőségében szinte felmérhetetlen ünnep volt. Öröme volt nemcsak a szalontai reformátusoknak, de öröme volt minden embernek Nagyszalontán. Olyan embert kaptak a szalontaiak Arday Aladár személyében, akit fátylának, hőnek, nagyknak ismernek. Ezért örvend egész Nagyszalonta vallásfelekezetre és nemzeti-ségre való különbség nélkül. Ma, amikor egyrészt egy borzasztó társadalmi és gazdasági megfélemlítés emésztő igyoványja vesz körül, másrészt a lelkekben elsőkélyesedett, vagy kihullott Isten-hit oly sokszor tébolyodott zagyvaságba sodorja az emberiséget, nemcsak jól esik hinni, de jól esik tudni is azt, hogy egy tisztuló, világosodó, megmentő és felemelő kor előestéjén vagyunk. Egy vallási renaissance ragyogó körvonalai mintha törnék már a sötétség, az emberi elesettség szennyes burkát.

Ezért kellene a fároszok, a hősök a szalontaiaknak és másoknak is és... nekünk is aradiaknak.

Ezért zuhognak a mi lelkünkre is oly simogatón, oly friss erővel a nagyszalontai ünnepségek püspöki aranyzavai. Nagyszalontán nekünk aradiaknak is beszélt a püspökünk, a királyhágómelléki reformátusok püspöke, Sulyok István.

Hozzánk is intézte mondanivalóit, mi is választások előtt állunk, választanunk kell lelkipásztort, azokból a hősökből egyet, akik Pál apostol lelkéből táplálkozva hűségesen munkálják a vallási renaissance ügyét.

„Jaj annak a református egyháznak, — mondja Sulyok István — amelynek lelkésze nem tud a Pál apostoli ideálhoz felemelkedni.” Majd így szól hozzánk, kedves aradi református testvér: „Ma a kálvinista lelkészeknek hősnek, fárosznak kell lenni!” „Ma a lelkész inkább mint bármikor, azért kell élni és halni, hogy egyháznak belülről fényt, kívülről méltóságot és elismerést hozzon.” „Ma, amikor lelkészt választ egy egyházközség, úgy választ és úgy válasszon, hogy élete, sorsa, jövője fordul meg azon.”

Ezt üzenete a püspök az aradi reformátusoknak. Jól vessétek tehát a szívetekbe és eszetekbe ezeket a szavakat, aradi reformátusok, most, ha készülődnök kell egy papválasztásra. Az egyház élete, sorsa, és jövője a kezetekbe van letéve, ha szeretitek ezt, szeressétek úgy, hogy igaz sáfárak bizzátok az ügyét, aki belülről fényt, kívülről méltóságot és elismerést hozzon. Fáklya legyen az, akit bizalmatokkal körül fogtok venni, hogy bőven szórhasa a világosságot szerzte a lelkébe és, hogy öröme teljék benne az egész városnak vallásfelekezetre való különbség nélkül.

Legyetek okosak és szemesek, nézzetek körül Erdély földjén, ahol teremnek ilyen emberek és bizton remélhetjük, hogy megtaláljuk a méltó lelkipásztort.

Szentiványi Elek.

A fentiekkel kapcsolatban felkerestük Csécsi Imrét, az aradi reformátuság népszerű lelki vezetőjét, aki kijelentette, hogy egyelőre ilyen kérelemmel nem fordult az egyházközség vezetőségéhez, holott 47 éve teljesít szolgálatot Aradon és előrehaladott kora miatt kissé megerőltető ránkérve a lelkész-munka teljesítése. Az egyházközség azonban egyelőre olyan viszonyok között van, hogy nem adhat megfelelő nyugdíjat s ilyen körülmények között nem gondolhat arra, hogy nyugdíjba vonuljon.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

lel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Egy párisi cég élvezzi a romániai fenyőfa-export hasznának legnagyobb részét

Fűrészáru ellenében repülőgépeket kap Románia

Bucurestiből jelentik: A Román Erdőipari Szövetség fontos ügyek miatt tartott tegnap közgyűlést, amelyen többek között szóvá tették azt, hogy Franciaország hivatalos kereskedelempolitikai tényezői súlyosan megkárosították a romániai fatermelőket és exportőröket. A közgyűlésen tárgyalás alá vették az ismeretes bécsi nemzetközi fakongresszus kar-fell-határozatait is, továbbá a román-magyar fenyőáru egyezményt. Ez utóbbi ügyben a fűrészáru exportjának technikai keresztülvitele céljából bizottságot küldtek ki, amelynek három tagját megbízták, hogy sürgősen keressen érintkezést a Capssal és Magyarország számára dolgozza ki az egységes szokványokat. A legfelsőbb román fatermelői megvalósítást Dumitrescu mérnök referálta. Bizottságot küldtek ki e kérdés tanulmányozására és a tagok között Kemény György, a Lomási Erdőipar vezérigazgatója is helyet foglalt. A bizottságnak 12 tagja lesz.

Ezután napirendre került Franciaországnak Románia fenyőfa exportja elleni intézkedése, amellyel váratlanul 75 százalékkal csök-

kentette a fűrészáru kivitelét, amely ez előtt évenként 3—4 ezer vagon volt. A leredukálás következtében ez a mennyiség ezer vagonra zsugorodott össze és ezt a kvantumot most csak szupra-kontingens gyanánt kompenzációs (árucseré) alapon engedi be Franciaország. Az ezer vagon fűrészáru ellenében Románia kénytelen Franciaországból repülőgépeket átvenni, amelyet a Rauser és Fidi párisi repülőgépgyár szállít és a román fűrészáru is ő veszi át köbméterenként 30 frankért. Az ezer vagon faárut ő adja tovább a francia szakmabeli cégeknek. Mint ismeretes, a CFR, 75 százalék tarifaengedményt ad az ezer vagon fűrészáru szállításához. A közgyűlésen felháborodással tárgyalták, hogy a román államvasut tarifaengedményét és a szállításból eredő haszon legnagyobb részét a Rauser és Fidi párisi cég hálással el és érthetetlen tartották a fűrészáru exportjára vonatkozó eddigi megállapodás önkényes megváltoztatását. Bizottságot küldtek ki, amely ezt a kérdést behatóan tanulmányozza és illetékes helyen orvoslást keres.

Egyenlő elbánást a behozatali engedélyek ügyében

Aradmegyei kormánypárti képviselő tárgyalása a kereskedelmi alminiszterrel az aradi és megyebeli import-kérvényekről

Tegnap délután az aradi pénzügyigazgatóságon járt Tornea Arcadia aradmegyei nemzeti-parasztpárti országgyűlési képviselő, aki éppen valamelyik kisbirtokos ügyes-bajos dolgát intézte el. Az Aradi Közlöny munkatársa ez alkalomból beszélgetést folytatott Tornea képviselővel, aki a kontingentálással kapcsolatos sérelmekről a következőket jelentette ki:

— Nagyon sok bajt okoz az aradi és aradmegyei kereskedőknek és iparvállalatoknak az áru- és nyersanyagbehozatal tilalma, az úgynevezett kontingentálási rendszer. Azelőtt akadálytalanul lehetett a vidéki kisebb cégeknek is árukat és anyagokat behozni, amelyeken rendszeren kerestek és könnyebben bírták adóikat fizetni. Az utóbbi időben azt panaszkodtak nekem az aradi és aradmegyei kereskedők és iparizók, hogy legelső sorban a bucaresti-i nagy cégek juthatnak az árubehozatali engedélyekhez és a vidékiek kénytelenek tőlük beszerezni a külföldről behozott árukat. Mivel ez az eljárás nagyon hosszadalmas és különben is sérti az itteni cégek érdekeit, azért néhány nappal ezelőtt közvetlenül Gafencu kereskedelmi alminiszter urhoz fordultam. Arra kértem a miniszter urat: hasson oda, hogy ez az állapot sürgősen megszüniön és a vidéki cégek is ugyanúgy jussanak behozatali engedélyekhez, mint a legnagyobb regáti importőrök. Gafencu megértéssel fogadta közérdekű kívánságomat és kijelentette, hogy haladéktalanul intézkedik az innen Bucurestibe küldött kérelmek gyors elintézése végett.

— Harminc millió lejes kártérítési kereset egy nagy csődügyben. Bucurestiből jelentik: Néhány hónappal ezelőtt Gheorghe és Alexandru Mateescu bucaresti-i cég csődöt kért önmaga ellen, de a bíróság azt nem rendelte el. Az ügyvel kapcsolatban a Frank és Kroner cég beadványt intézett, amelyben többek között súlyos kitételeket használt a Mateescu fivérek ellen. A csődkérvény visszautasítása után, a megsértett cég hatóság előtti rágalmozás miatt feljelentette a Frank és Kroner céget, amelyet harminc millió lejes kártérítési összeg megfizetésében kért elmarasztalni. A bucaresti-i törvényszék tegnap tárgyalta ezt az érdekes ügyet, amelyben a bizonyítási eljárást befejezte és az ítéletet december 11-én fogja kihirdetni.

— Szabaddá kell tenni a dióexportot. Bucurestiből jelentik: A kormány a dió kivitelének megkönnyítése céljából, még tavaly bevezette a dióexport standardizálását. Egyidejűleg megalakult a dióexportőrök szindikátusa, amelynek alapszabályai szerint csak az lehet tag, aki évenként legalább 15 vagon diót szállít külföldre és havonként 100 lej tagdíjat fizet. Aki a feltételeknek nem felel meg, azt törlik a tagok közül. A szindikátus tagjai vámmentesen exportálhatnak diót, a többi dió kivitelű cégek pedig 20 ezer lej kivitelű illetéket kénytelenek fizetni vagononként. Mivel a dióexport lehetősége az utóbbi időben nagyon megnövekedett, a szindikátus tagjainak nagy része kénytelen volt havonta 15 vagon diót külföldre szállítani. A csernovici dióexportőrök most mozgalmat indítottak és azt kívánják, hogy a szindikátus alapszabályait gyökeresen változtassák meg és ismét tegyék szabaddá a dió kivitelét.

— Deviza-árfolyamok. Zürich nyitás: Berlin 122.90, Amszterdam 208.15, Newyork 3.32.5. London 15.92, Páris 20.20, Milánó 27.10. Prága 15.32, Belgrád 7, Bucuresti 3.08, Varsó 57.50, Bécs (hivatalos) 72.53, (magánforgalomban 57), Brüsszel 72. — Aradon megemléstésre méltó valutaforgalom nem volt.

Mitra I. Sándor
dipl. jegyző,

az Aradi kir. Törvényszék hites fordítója és tolmácsa. Fdul. Regele Ferdinand 5. sz. (Az udvarban balra). ARAD-CSANADI-BANK-palota

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESIT és HITELESEN FORDÍT románra és magyarra okiratokat. Ugyiszintén fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, csehslovák, lengyel, olasz, spanyol, orosz, latin. A fordítások pontosan és felelősség mellett eszközöltetnek. A mások által végzett fordításokat is hitelesíti. Megjelennek a bíróságok előtt mint hites tolmács.

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabeli levelezéseket és fordításokat eszközölök. terminus-technikusokkal, tökéletes hitelességgel, ugyszintén a levelek, felelősségek, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s mindenemű bizonyítványok, kérvények, hirdetések és közlemények, irodalmi művek fordítását, illetve megszerkesztését vállalom, mindannyit teljes felelősséggel. Abszolút minimális árak, még a fordítások hitelesítésénél is. MÁSOLATOKAT és SOKSZOROSÍTÁSOKAT vállal. Okiratok, munkakiírások, köz- és magánmunkálatok közzétevéselt és általános kivitelezési feltételeiknek másolását és fordítását vállalja bármely szakmából és iparágból a pontos műkifejezések használatával. 2022

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12

d. u. 3-6

Teherautók új és használt kivitelben alkalmi áron szerezhetők be: A. Kálmán R.-T.-nál Aradon

KÖNYVEK

Ady Endre élete, versei és jelleme, Révész Béla nagy művének kiegészített második kiadása, rengeteg fényképpel, kézirattal, facsimilével és illusztrációval cca 250 oldalon, Atheneum propaganda-kiadásban 60 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár.

A legújabb nagy lexikon 108 lej. A legutóbbi, adatokkal kiegészített és kibővített Genius lexikon 1933. megjelent. 1712 hasáb, 800 képpel, 32 műmelléklettel. A vastkos kötet remek nyersvászonzótésben 108 lej a Lepage könyvkereskedésben, Cluj-Kolozsvár. Küldje be és franco kapja, vagy utánvétellel portóval.

1712 hasábos új lexikon, A Genius egy kötetes új lexikon a könyvkiadás csodája. A legújabb adatokkal kibővített hatalmas kötet 1712 hasáb, 800 kép 32 műmelléklet, remek nyersvászonzótésben, az összes emberl ismeretek tárháza. Az új Genius Lexikon most 108 lej Lepagenál, Kolozsvár, beküldve portómentesen.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 5.

Bucuresti, 13: Tözsdei és vizálmásjelentések. Utána déli hangverseny. 13.45: Hírek. 14: Könnyű zene. 17: Felolvasás. 17.15: Zene gyermekek részére. 18: Dinicu-zenekar hangversenye. 19: Hírek. 19.15: Dinicu-zenekar kongresszusról. 20.20: Szórakoztató zene gramofonon. I. M. Sadoveanu előadása a drámáról. 21.20: Rádiózenekar. 22: Felolvasás. 22.15: 22.45: Rádiózenekar hangversenye. 22.45: Hírek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Odeon-Parlophon gramf.-lemez. 10.45: Hírek. 11: 1 Magyar városok. 2. A kis narancsárslány karrierte. (Felolvasás.) Közben: Columbia gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Az I. honvédegyalozred zenekara. 2.30: Czicza József és cigányzenekara. 5: Ősz a kertemben. Móra László ifjúsági előadása. 7.30: Márványmenyasszony. Laczkó Géza elbeszélése. 8: Butula László gondolkázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 8.30: A jubiláló bécsi Szent István dóm. Dr. Gerevich

Tíbor előadása. 9: Laurisn Miklós zongorázik. Laurisn Irén és Lajos énekel. 10.15: Madách. Biztray Gyula előadása. 10.40: Részletek Madách: Az ember tragédiájából. 11.45: Magyar gramofonlemez. — Budapest II. 6-6.30: Columbia gramofonlemez. — Bécs. 11.50: Művészlemez. 13: Rádiózenekar. 16.55: A Bohém-zenekar lemezei. 18.25: Stukar Clarisse szoprán dalesteje. 20.25: Halévy: A zsidónő, opera. Közvetítés az állami operaházból. 23.30: Gramofon. — Belgrad. 16: Gramofon harangszó. 13.05: Rádiózenekar. 20.30: Népdal-lemez. 21: Trió. Különböző dalok. 21.40: Ilin Dusan hegedül. 22.20: Operettrészletek a rádiózenekar és Nikulics Éva előadásában. 23: Tánclémez. — Berlin. 17.05: Szórakoztató zene. 18.10: Sitt; G-dur zongoratrió. 18.45: A magdeburgi székesegyház énekkara Palestrina Rövid miséjét adja elő. 20: Hamburg. 21: Hangverseny. 22-2: Nagy táncst. Mozcisillagok énekelnek a legújabb mozarabokból. — Kassa. 12.30: Szalonzenekar. 13.30: Gramofon. 14.35: Gramofon. 17: Gramofon. 18.15: Buntzik István cigányzenekara. 19.20: Gramofon. 21.25: Szimf. hangverseny. — Leipzig. 7.35: Könnyű zene. 12: Gramofon. 13: Boroszló. 14.30: Gramofon. 15.30: Szoprán. és zongoraverseny. 19.30: Speckner Anna csembalóművész játéka. 20: Hamburg. — Milano. 18.10: Gramofon. 19.40: Gramofon. 20.40: Gramofon. 21: Gramofon. 21.30: Mascagni: Ratchiff című háromfelvonásos opera. — Prága. 11.10: Gramofon. 13.10: Gramofon. 14.45: Gramofon. 18.25: Gramofon. 18.50: Gramofon. 20.20: Milinovsky fuvószenekar. 21.55: Svitnik Viktoria hegedül. 23.15-24: Schrammkzene. — Varsó. 16.40: Kamarazene. 17.50: Zongora- és szopránzó. 21: Könnyű zene. Rádiózenekar. Majd Táncczene.

PÉNTEK, OKTÓBER 6.

Bucuresti. 13: Könnyű lemez. 14: Zenekari művek lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. Utána vendéglői zene. — Budapest I. 7.45: Hírek. Utána: Kristály gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Leiningen—Westerburg Károly vértanu tábornok naplója. 2. A nemzeti gyász verseiből (Felolvasás.) Közben: His Master's Voice gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Berend Endre szalonzenekara. 2.30: Fóthy Lua zongorázik, Kéthelyiné, Wakots Margit énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 4.30: A rádió diákjelőrája. „A nap meg az ember”. 5: Az aradi új vértanusirok feltárása. Kara Győző előadása. 6: Országos Postászene.

„OLLA” prophylaktikus kúszitmény, vegyileg és mikroszkopilag ellenőrizve a lehető legnagyobb garanciát nyújtja.

kar. 7: Gyorsirótanfolyam. 7.30: Magyar cimbalcműtő. 8.20: A magyar sport és testnevelés a nemzeti ügy szolgálatában. 8.45: Gramofonlemez. 10: A rádió külügyi negyedórja. 10.15: Cigányzenekar. 11.40: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 12.40: Lugossy István tárogatózik. — Bécs. 11.50: Rádiózenekar. 14.10: Művészlemez. 17: Gramofon. 17.50: Ifjúsági Schubert-hangverseny. 18.15: Fuvós kamarazene. 20: Bécsi szimfonikusok. 13.15: Bárzene az Oaseból. — Belgrad. 12: Rádiózenekar, harangszó. 13.05: Rádiózenekar. 13.35: Gramofon. 17: Gramofon. 20: Rádiózenekar. 21: Zágráb. 23: Cigányzene. — Berlin. 17.30: Tánctea. 18.10: A német női tercett hangversenye. 18.30: Vidám történetek költőzködés után. 19.15: Csak egy szerelem van, hangtudósítás a nenbelsbergi filmgyárból (felvétel.) 20: Königswusterhausen. 21.05: Lortzing-lemez. 21.45: Just: Bach és fiai, zenés hangjáték. 23: Hírek, majd éjfélig szórakoztató zene. — Königsberg. 17: Délutáni zene. 20: Königswusterhausen. 21.10: Mandolin- és gitárzene. 21.10: Szórakoztató zene. 23.20: Új német táncok. — Leipzig. 7.35: Reggeli zene. 13: Déli zene. 14.30: Mandolin- és gitárzene. 16: Szimfonikusok délutáni hangversenye. 19: Új fuvolaművek. 21: Tréfás előadás. 23.50-1-g: Szimfonikus zene Schróder atnéneskövel. — Milano. 18.10: Kamarazene szopránálakkal. 20: Gramofon. 20.40: Gramofon. 21.15: Reklámhangverseny. 21.30: Szimfonikus hangverseny. 23: Könnyű zene. — Svájc: Aleman adó. 18.30: Gyermekzene lemezek. 20.20: A svájci népdal hanglélektana, előadás példakkal. 21.30: Rádiózenekar. 22.10: Hangkép Biel városról. — Varsó. 17.55: Krzywicz szoprán és Wilkomirski csembalóművész hangversenye. 19.20: Két zongorás hangverseny. 21.15: A fiharmonikusok hangversenye Kochanski hegedűművész. 23.50-0.30: Táncczene.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

HÁZASSÁG.

80 EVES, földbirtokos uriember vagyok. Tehermentes vagyonom több millió érték. Komoly házasság céljából megismerkednék házas nővel. Leveleket a feladó teljes címével „Vagyon nem fontos” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 3671

ALKALMAZÁS.

FIATAL MINDENBES szakácsnő felvétetik. Str. Tudor Vladimiresou 11., földszint. 8711

JO BUKARESTI üzlethez pénzesztárs kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3708

JO BIZONYITVANNYAL rendelkező mindenos felvétetik. Str. Ioan Calvin 23. 8709

JÓLFOZO mindenos azonnali belépésre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

MASAMÓDOK; önálló előmunkások, kik több évi gyakorlattal rendelkeznek, 8707 **állandó álláshoz juthatnak.** „GRETE” nőikalap szalon Timisoara, I., Lloyd-sor 9. Fizetési igényekkel és referenciákkal megcélolt ajánlatok fenti címre küldendők.

OKTATÁS.

EGY HARMAD ELEMISTA süketnéma fiu oktatását elvállalom. Mandán Pál, Str. Liniste 9., Pollák téglagyár. 3689

LAKÁS.

BRKELYÉS modern négyszobás lakás kiadó Bulevardul Carol 70. 3712

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókközlőjében, a Minorita templommal szemben. 800

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókközlőjében, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERESÉK megvételre egy kisebbszerű fűszerberendezést. Wolf József, Vinga 490. szám. 3668

Eladó: Gyönyörű keleti selyem perzsaszőnyegek, keleti és hazai perzsa összekötő szőnyegek, 3x4 argamán, gyönyörű antik garnitúra, vitrintárgyak, ampir vitrin, trüfmó, ebédlők, hálók, egyes szekrények, előszobafalak, gázrezo, — Aranyat, ezüstöt a legmagasabb napiárban veszünk. — Keresünk sürgősen megbízóinknak keleti és hazai perzsaszőnyeg, ezüsttárgyakat, vitrintárgyakat. „AR” bizom. üzlet, Str. Eminescu 80, Ortutay-palota.

KLADOK JUTÁNYOSAN jókarban levő női ruhák, kabátok és háztartási cikkek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3209

AJÁNLOK antik zenélő órákat, perzsabundát, férfikabátok, antik szalon vitrin. 12-es ezüst evőeszköz, ebédlő butor, zongorák, tükrök, ezüstök, Schöherl ág, asztali villanylámpák. Biedermaier székek, szekerek, nvest hea műsch asztalterítők, perzsaszőnyegek, faragott garnitúrákat stb. SALGÓNÉ bizom. üzlet, Arad, Str. Horia I (Szécheny) Neuman-pal

ALKALMI BUTOR VASARLAS Ebédlők 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3560 lejtől, fehér konyhabutor 1600, garnitúrák, ebédlő plusz divány, sezlón, Singer varrógépek, matracok, rugany betétek, osillárok, kaszszák, zongorák, festmények, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathéfonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb dísz tárgyak. Ezüstöt, aranyat, briliánst, szőnyegét, dísz tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18., Dacia kávéház mellett.

KÉSPENZÉRT MEGVESSZÜK minden eladó dolgait „COMISSIO”, Dacia-pal vőház mellett

ÜZLETEK.

JÓL BEVEZETETT FATELEP, villanyerőre berendezett fűrészelő és aprító géppel, valamint lakással, november 1-ére kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8704

PIROSKY-SZALONBAN

Mai viszonyokhoz áram leszállítva! Ondolálás 10 lej 340 Hajvágás Manikür 10 lej 340 Hajmosás Rádió. O Uraknak olcsó kiszolgálás. V. Hunyadi-uca 2. sz., a régi helyen.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnala kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

INGATLAN.

Belvárosban, a volt Batthyány-uca melőlékucajában háromlakásos, teljesen alapinóezett

földszintes bérház

1x4 szoba, elő, fűrdőszoba. 1x3 és 1x1 szobás lakással, 420.000 leiert eladó. Kizárólagos megb. zott Kias Lajos „Urani” ingatlanforgalmi irodája, városahzával szemben, Bul. Reg. Ferd. I. szám

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart, árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként napi 12.- pengőért

(4)

Az Aradi Közlöny folytatásos regénye

Copyright by ARADI KÖZLÖNY

Ezzel a gesztenyevöröshaju, tejfehérbőrű, keményretelt idomu, keskeny medencéjű és szélesvállu fajtával volt már a hercegnek nem egyszer dolga és talán azért szerette ezeket a nőket a legmélyesébb extázisban, mert a yankee-fajt gyűlölte éppen a legvadabb, legősibb, legatavisztikusabb gyűlölettel.

— Kis majom, gondolta a nő.

A herceg úgy játszott rajta, mint egy csodálatos élő hangszere, a hus és vér mámoros ritmusu muzsikáját hozta ki belőle minden árnyalatban.

— A szerelem nagymestere, gondolta később a nő.

— Igaz, hogy ide csak egyszer jöhet be mindenki?

— Igaz, mondta a herceg és megállapította, hogy a nő ohioi dialektust beszél.

— Én sem jöhetek kétszer? — mosolygott a nő karcsun felegyenesedve, párducnyújtózással.

— Nem. Sok nő van és kevés nap. Mi a neved?

— Dorothy.

A herceg hosszú rizspapirtekercset göngyölt ki, melyet valahonnan az ősök táblái közül húzott elő. Tusba mártott egy vékony ecsetet és odanyújtotta a nőnek.

— Ha meg voltál elégedve velem, szóval... ha szerettél abban az egy pillanatban, ird ide a neved.

A nő elhajította az ecsetét.

— Nem, Nem szerettelek. Még abban az egy pillanatban sem. Nem voltam megelégedve veled. És nem írom ide a nevedet. Majom, Majom, majom, majom. Azt mondják, Japán ura te vagy, a mikádó és a többi miniszterek, az semmi. Árnyalakok. Nos, nem félek tőled. Japán ura, majom vagy. Majmocská, mint a többi nyolcvan millió.

— Szeretem az őszinteséget. Kétszeres tiszteletdíjat fogsz kapni, ha letelt az óra.

— Az óra?

— Igen. Csak egy órával van minden nő számára. Az alatt szeretkeznek, nevetnek, csacsognak, sírnak. Némelyik még sír is. Mások megvetnek. Ugy mint te. Ez nekem mind egyforma gyönyörűséget okoz.

Dorothy elkomolyodott.

— Szóval tizenkét percünk van még egymás számára. Mondd csak, melyik ősidé az a csinos harakiri-készlet?

A hosszú, feketére lakkozott fahüvelyű pallosra és a rövid kardra mutatott, amelyek ott feküdtek egy elefántcsontszármolyon a házioltár alatt.

— Ugy látszik, ismered szokásainkat, Dorothy. Ez Ijé Yasu, a nagy shogun készlete.

A csendben életrekelték az ősök táblácskáinak bizarr szépségű túsjelei, a tradíciókban meg nem esedett finom vonalak egyenként mozdultak meg, mint karcsu harcosok sovány, acélizmu végtagjai, lándzsái, csatabárdjai, ijai, pallosai.

Dorothy hitt a reinkarnációban és szinte félt a jelektől, amelyek úgy berzenkedtek rá, mint a megbolygatott ősök csatarendje.

— Még hat perc, mondta aztán karkötődrájjára pillantva.

A herceg észrevette, hogy a platinakarkötő válogatott szépségű gyémántokat fűz össze.

— Milyen hosszú kezei vannak Jiinek, gondolta.

— Nos, mit szólnál ahhoz, ha én meghosszabbítanám ezt az órát? kacagott felé Dorothy erős, ragyogó fogsora.

— Ez nem lehet. Lehetetlen.

Dorothy újra kacagott. Aztán felvette az elefántcsontszármolyról a hosszú pallost. Hosszu, rózsakörmű fehér ujai átfogták a cífra, halcsonttal átfonott, rombuszmintás markolatot és kihuzta a selyempapírba burkolt pengét hüvelyéből.

A herceg szobormerevséggel nézte, de úgráskészen.

— Még két perc, nevetett Dorothy. És most figyelj, Nishi Vladimir áruló.

A herceg némán meredt rá, rövidlátó kis szemének ferde hasadékát még szűkebbre húzva össze.

— Te ismered Nishit?

— A szeretóm, Nyolc esztendeje.

— Azt mondod, hogy ő... ő...

— Áruló. Most megyek. Az óra letelt.

A cingár kis emberke egy ugrással mellette termett és vasmarokkal fogta le csuklóját.

— Nem, Nem mész.

Jii hiába jelezte gongütéssel a tizenkilencedik órát. Ez volt az első nő, aki egész éjszaka nem jött ki a papírfalu szobából.

A multak szigete

1.

A technikai kultúra Tokio városépítészetében száz százalékban demonstrálta életformáit, eredményeit. A házsorok gyöngyszükre, ablaktalan üvegfalrai nyilegyenesen futottak végig a széles sugárutakon, a gyalogjárók az első emelet magasságában szegélyezték a házfalakat, minden uccakeresztezésnél hidszerű konstrukcióban folytatódva. A ragyogó elektromobil és autobuszok ezek alatt az üvegpaddóju hidak alatt surrantak zajtalanul, végtelenségig normalizált tempóban, a kockaházak lapos tetőzete felett a magánosok és a közlekedési vállalatok gépmadarai szálltak pontosan az utvonalak irányában, szabályos térközökkel tartva. Minden sarokház tetőzete légkikötő, a szükséges felszereléssel. Ezekből lift vezetett le a gyalogjárókra. A házsorok földszintjét kizárólagosan üzletek, irodák, automatabüfék foglalták el és ez így volt nemcsak Tokio City-ben, hanem az egyetemek, állami és városi hivatalok, mulatók, gyárak és munkások negyedeiben is.

A parkokon kívül reklámtáblák vég nélküli sorai színesítették az üvegvárost. Ezek az üvegtáblák a házsorok oromparkányzatán ragvoztak a napfényben, éjjel pedig izzólámpák átvilágításában. Normalizált blokkbetűtípusok csak nagyságban, színben és elrendezésben adhatott változatoságot, ez azonban az egységes betűtípus ellenére is annyi variációt jelentett, hogy a képi ábrázolásokat csak nagyritkán vették igénybe a tömör jelmondatok mellett.

Hogy ebben a környezetben mindenki megbámulta Dorothy Lane fogatait, ez csak természetes volt. A gyalogjárók kitérőin meg-megtorlódtak pillanatokra a tömeg, amikor egy vég nélküli autósorba ékelve, aeroplánok suhanó árnyai alatt ott üggettek a gépkocsisor tempójához alkalmazkodva pompás fajlovai a legkülönbözőbb típusu kocsik elé fogva.

— Izkéltelen reklám, amit ez a Dorothy Lane művel, mondták a kereskedők.

— Élő anakronizmus, mondták az egyetemek negyedének professzorai és diákjai.

— Sötét reakció, a feudális multak árnya, mondták a progresszív politikusok.

— Beteges agyrem. hisztérikus ekzaltáltság, mondták a pszichológusok és orvosok.

Ő pedig csak egykedvűen tilt gígjéinek, cabjeinek, hintainak, vadászkocsijainak rugalmas, vagy párnázott ülésain és ragyogó szépségében mintha a multak kísértete lett volna az üvegucak, betonutak, acélkonstrukciók, az egész gépszellemű élet normalizált világában. Így haladt kőkastélya felé, mely hegyoldalban épült, túl az üvegváros kertnegyedein.

2.

A hegyoldalba épült kastély a történelmi stílusok furcsa zagyvaléka volt kívül-belül. A szabálytalan sokszögekben kiugró épületszárnyak mind oszlopsoros arkádokon nyugodtak és ha messziről egységesnek is látszott a soktornyú építmény erkélyeinek, loggiáinak tömkelege, közelről a legdiszonzansabb stílusellentétek kirívó gyűjteménye volt. Hogyan olvadt minden egy-egybe a völgy angol és francia parkjainak perspektívájából, azt csak Avenarius tanár tudta volna elmondani, — mindeme épületszerek, udvarok, kertek és parkok tervezője.

E fantasztikus kastélyt a hegyháton ősi stílusban épült daimiopaloták vették körül, mint őrtálló katonák, avagy erődítmények. E felugró-ereszű, mokos terméskövekből összerótt, igaz japáni törpekeretekkel, vizeséssel és bambuszhidakkal körülvett daimiőházak mintha vezérüket tisztelték volna Dorothy Lane kastélyában, melynek urnője találóan nevezte e hegyoldalt a multak szigetének.

A kastély vendégei ugyanolyan elütők voltak egymástól, mint Avenarius mester stíluskeverékének elemei. A ceremóniás, ódon etikettes estélyeken néger tudósok csevegtek német művészekkel, orosz diplomaták fokföldi nemzetgazdászokkal, indián bányatulajdonosok japán daimiók katonavádékaival, hindu földesurak skóciai gyárosokkal. Mindeme érdekellentétet, zagyva sokféleséget egyetlen dolog kötötte össze, sodorta egymáshoz. Sívárgás a mult után.

Tudósításunk hitelessége érdekében kénytelenek leszünk ama indiszkréciót elkövetni, hogy szószerint adjuk Dorothy Lane naplójegyzeteinek egyrészét, mely némileg belevilágít s sajátos csoportozatok külső és belső életébe.

3.

Tokio, 1970. május 3.

A légiadmirális palotájából jövők, sikerült végre a herceghez közelférköznöm, Irasako Yasuval töltöttem az éjszakát, Jii Csen babonás csodálattal nézett fel rám, azt motyogta, hogy ez még egy nőnek sem sikerült. A hercegnek csak egy órája volt eddig minden nő számára. Nos, ha őszinte akarok lenni önmagammal szemben, be kell vallanom, hogy az én testem és színjátékszóképességem sem volt elég a siker elérésére. Nagy áldozatot kellett hoznom. Vladimirt áldoztam fel. De kellett. Valami azt sugta, hogy itt van a helyrehozhatatlan perc, az események forr-pontja. Irasako Yasu herceg, Japán légihaderőinek főparancsnoka a kezembem van, vezetéses erők indító lavinája felett rendelkezem. Tegnapi nem kisebb problémát vetett fel Takabo tanár a kamarában, mint nyolcvanegy millió japán új honfoglalásának aktualitását. A szigetek geológiai struktúrája állítólag teljesen megbomlott. — most itt az idő.

Május 5.

Végképpen meggyűlöltem ezt az acél és üveggkulturát. Talán ama ősom ujjalkotó vére lüktet bennem, aki a Mayflower hajó deportáltjai között lépett egyszer Amerika földjére, hogy pusztá oklével és négy jelzőpóznával hasítson birtokot magának Ohio zsirostalaju mezőin. Nem tudom. Volt azóta több forradalmár is a Lane családban, akik a jövőért küzdöttek. Nos, én a multamért küzdök. Ha másként nem lehet, egy mindent elsöprő, összezuzó háború elindításával, mely gázfelhőbe fogja burkolni ezt az üvegvárossokkal elronditott, halálos unalommal és rideg anyagisággal beszenyezett földet. Nem vagyok dőmon, Nem vagyok földrengető kataklizma előhajsoló furija, apokaliptikus pokolnőtény, amelynek az utókor talán tartani fog. Én a száműzött szépség, az elkergetett poézis boszszulóostora vagyok egy nagy ismeretlen kezében. Nélkülem is minden megtörténne, de talán egy évtizeddel később, tökéletlenebb körülmények között. Vagy száz évvel később, ha ez alatt az évtized alatt győzne az undok bolsevikok kooperatív akarata, hogy egészen szürkévé tegye a világot. Vagy a kapitalisták kooperatív akarata, ha gondoskodni akarnának gyermekeik, unokáik sorsáról is. Nem, nem várok tovább. Az ostor suhog, a föld egyik legtökéletesebb légitöltője a kezembem van.

Tegnapelőtt minisztertanács volt, tegnap újabb konferencia. Asuki asszony, leggyűlöltebb ellenfelem és a többi progressziveknek csufolt bolsevik vezérek bevonásával. Ma kiszedem a konferencia eredményét a hercegtől.

(Folytatása következik.)